

ISSN 1425-8730

KWARTALNIK GMINY TURAWA
NR 3/90/2012

Cena 2,50 zł w tym podatek VAT

Turawa

BIERDZANY ♦ KADŁUB TURAWSKI ♦ KOTÓRZ MAŁY ♦ KOTÓRZ WIELKI
LIGOTA ♦ OSOWIEC ♦ RZĘDÓW ♦ TURAWA ♦ WĘGRY ♦ ZAKRZÓW ♦ ZAWADA

fot. Mateusz Hoinka

Magdalena Sadowska
Dożynki Gminne w Kotorzu Małym

Teresa Żulewska
Jak świętowaliśmy 450 lat Turawy

Adam Bochenek
Było kopanie

Bierzany

Kudłub Turawski

Kotórz Mały

Węgry

Kotórz Wielki

Ligota Turawska

Osowiec Trzęsina

Turawa Marszałki

Rzędów

Zakrzów Turawski

Zawada

**KORONY
DOŻYNKOWE
2012**

Wójt oraz osoby wyróżnione

Orkiestra Strażacka OSP Węgry

Uczestnicy Dożynek Gminnych

fala

Kwartalnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej „Fala” – Finansowany z budżetu Gminy Turawa
Kolegium Redakcyjne: Brygida Kansy – Redaktor naczelny, Teresa Żulewska – Sekretarz, Stanisława Brzozowska, Jerzy Farys, Sebastian Klotka. Z redakcją stale współpracują Waldemar Kampa, Alfred Kupka, Piotr Jendrzej, sołtysi wsi, stowarzyszenia sportowe, nauczyciele szkół i przedszkoli.
Korekta: Brygida Kansy.
Skład komputerowy i Druk: Drukarnia SADY tel: 77 466 70 24, e-mail: drukarnia@sady.net.pl www.sady.net.pl
Redakcja nie odpowiada za treści umieszczonych reklam i ogłoszeń, nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

DOŻYNKI GMINNE W KOTORZU MAŁYM

MAGDALENA SADOWSKA

Tegoroczne Święto Plonów odbyło się w dniach 1 i 2 września na placu przy boisku sportowym w Kotorzu Małym. Pogoda dopisała, a atmosfera była gorąca. Ponadto nie zabrakło takich atrakcji jak: dmuchane atrakcje dla dzieci, ścianka wspinaczkowa, loteria fantowa oraz bogata gastronomia. Pierwszego dnia obchodów odbył się już tradycyjny Przegląd Zespołów Artystycznych Gminy Turawa, podczas którego zaprezentowały się nasze grupy, tj.:

- Zespół Pieśni i Tańca „Osowiec”;
- Orkiestra Strażacka OSP Węgry;
- Chór Mniejszości Niemieckiej „Wengerner Echo”;
- Grupa „Galusowie” Diana, Dawid, Dominik z Osowca;
- Zespół Śpiewaczy „Jaźwinki”;
- Chór dziecięcy MN „Sonnenkinder” Kotórz Mały;
- Chór dziecięcy MN „Sternentaler” Kotórz Mały oraz
- Chór Mniejszości Niemieckiej „Heimatglocken” Kotórz Mały.

Później odbyła się zabawa do białego rana z zespołem „New Stars”.

W niedzielę 2 września miały miejsce główne uroczystości związane z obchodami dożynek gminnych, które o godz. 9:00 rozpoczęły się Mszą św. w kościele p.w. Św. Michała Archanioła w Kotorzu Wielkim. Gdy kolorowy korowód z pięknie upieczonymi koronami oraz wesołymi przebierańcami dotarł na miejsce, nastąpiło oficjalne otwarcie Dożynek Gminnych, podczas którego Pani Krystyna Wieczorek Sołtys Kotorza Małego powitała wszystkich przybyłych gości, a starostwie dożynek Pani Irena Wiesiołek oraz Pan Bernard Nowak przekazali na ręce Pana Waldemara Kampy Wójta Gminy Turawa oraz Pana Adama Prochoty Przewodniczącego Rady Gminy Turawa bochenki chleba upieczonego z tegorocznych plonów. Przyjmując go na swoje ręce, jako symbol ciężkiej pracy rolnika, Wójt Gminy wyraził przekonanie, iż będzie on go dzielił mądrze i sprawiedliwie.

Dożynki to święto wsi, rolników, ale przede wszystkim jest to czas radości i odpoczynku po udanych zbiorach. To także nasi mieszkańcy, którzy niejednokrotnie swoim bezinteresownym zaangażowaniem przyczyniają się do rozwoju naszej gminy. Dlatego Święto

Plonów jest wspaniałą okazją, by im po prostu za to wszystko podziękować.

I tak oto zaczynając od najmłodszych wyróżnienia w poszczególnych kategoriach otrzymali następujący uczniowie:

za osiągnięcia w nauce:

Bartosz Hocwik, Marek Dworaczyk, Sabina Mateja, Donata Jeziorowska, Michalina Lustig, Joanna Balcer oraz Julia Żaba;

za osiągnięcia w sporcie szkolnym:

Dawid Kulig, Dawid Czaplik, Wojciech Głuszek, Łukasz Fuhl, Adam Sokolski oraz Michał Mucha

za osiągnięcia w nauce i w sporcie szkolnym:

Krzysztof Farys.

Kolejne podziękowania w postaci pamiątkowych statuetek oraz dyplomów otrzymały następujące osoby w kategoriach:

za rozwój gospodarstwa rolnego:

Nowak Krystyna i Bernard, Wiesiołek Irena i Roman, Długosz Weronika i Ryszard, Widera Barbara i Joachim oraz Pyka Teresa, Józef i Piotr

za działalność kulturalną i społeczną na rzecz mieszkańców Gminy:

Patryk Wieczorek, Sabina Nowak oraz Justyna Tieleczek;

za osiągnięcia sportowe:

Jerzy Kuźmin, Norbert Komor oraz Waldemar Czech;

za wkład w rozwój gospodarczy Gminy:

Ireneusz Rachwalik, Jarosław Duda, Hubert Nowak oraz Artur Witkiewicz oraz

za macierzyństwo i trud wychowawczy:

Dziwis Gabriela.

Po wyróżnieniach nadszedł czas na część artystyczną, którą rozpoczęła orkiestra strażacka OSP Węgry. Następnie swoje umiejętności taneczne zaprezentowały dziewczynki z grupy tanecznej „Ramada” oraz mistrzyni Polski- mażoretki z grupy „Gama” z Ozimka.

By tradycji stało się zadość Wójt Gminy Turawa wręczył po bochenku chleba każdemu sołtysowi, by również oni, jako przedstawiciele poszczególnych miejscowości, sprawiedliwie dzielili je wśród swoich mieszkańców. Ponadto organizatorzy zaprosili na scenę również wszystkich radnych gminnych, by przekazać im pamiątkowe upominki.

W dalszej części programu nastąpiło wyłonienie zwycięzców w konkursie koron dożynkowych oraz w wesołych korowodach. Jury w składzie: Pani Stanisława Brzozowska Sekretarz Gminy Turawa, Pan Bartłomiej Kita Kierownik Referatu Turystyki i Promocji UG oraz Pan Waldemar Czech Radny Rady Gminy ogłosili następujące wyniki. W konkursie koron dożynkowych przyznano nagrody wszystkim koronom,

► gdyż były one tak piękne, misternie i precyzyjnie wykonane, że jury nie było w stanie wybrać tej najpiękniejszej. Pamiątkowe dyplomy oraz nagrody odebrali zatem wszyscy Sołtysi.

Wśród wesołych korowodów na pierwszym miejscu uplasowała się „Bierdzańska kanalizacja”, drugie miejsce zajął „Karpik”, trzecie „Euro spoko”, czwarte „NFZ”, a na piątym miejscu znalazła się „Baba z wózkiem”.

Po ogłoszeniu wyników scenę przejęły członkinie zespołu „Kraśniczanki”, a następnie Claudia i Kasia Chwołka. Wszyscy uczestnicy obchodów dożynkowych z niecierpliwością czekali na występ gościa specjalnego, którym był Toby z Monachium. Jego występ tak rozgrzał atmosferę, iż niemożliwym było siedzenie spokojnie na miejscu. Wszyscy bawili się wyśmienicie przy takich utworach jak np. „Anton aus Tirol” czy „Jesteś szalona”. Kulminacyjnym już punktem programu była zabawa taneczna z zespołem „Blue Sky”, która tak już rozbawione towarzystwo porwała na parkiet w wir tańców. Tak oto tanecznymi krokami zakończyły się obchody Dożynek Gminnych, przy których organizacji widać było jak wiele pracy i zaangażowania włożyli mieszkańcy Kotorza Małego, by ten dzień godnie uczcić.

Imprezę wspierali następujący sponsorzy:

- Sklep ABC, Kotorz Mały
- Bar Bulis, Zawada
- Hand-Bud Sokolski, Zawada
- Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe Jerzy Wiench, Zawada
- Bank Spółdzielczy Rolników Opole z siedzibą w Turawie
- Auto Moto Yacht Spyra, Kotorz Mały
- Stolarstwo Soboń, Turawa
- Stolarstwo Dudek, Kotorz Mały
- Ciesielstwo – Wojciech Woźny, Kotorz Wielki
- Nadleśnictwo Turawa
- Firma Mistral-roboty ziemne, Kotorz Mały
- Bank Łubniani z siedzibą w Turawie
- WIK Turawa, Kotorz Mały
- Firma Seget, Kolanowice
- Elmetus – Mariusz Szymczykowski, Kotorz Mały
- Fabryka Wyrobów Metalowych, Osowiec
- Lakiernictwo-Dziemba, Kotorz Mały
- Ślusarstwo – Bogdan Szymczykowski, Kotorz Mały
- Kamieniarstwo-Iskierka, Kotorz Mały
- Przedsiębiorstwo Handlowe „Robopol” Zbigniew Panek, Kotorz Mały
- ARKADIA Internet bezprzewodowy – Krzysztof i Barbara Rozmus, Kotorz Mały
- Spółdzielnia SCH Turawa
- Masarnia Wrzód, Zawada
- Ocieplenia-Lotko, Kotorz Mały
- Stolarstwo – Piotr Długosz, Kotorz Mały
- Firma Ciach-Prim – Mirosław Ciach, Kotorz Mały
- Piekarnia Matuszewski, Turawa
- Piekarnia Moj, Zawada
- MTM Rolnik-Morcinek, Kadłub Turawski
- Firma transportowa Tranzyt – Jan Róża Nowak
- Zakład Usługowy Wojomag – Witkiewicz, Kotorz Mały
- Firma Bartyla, Kotorz Mały
- TUV Opole
- Public Relation – Mirosław Skóra
- Sklep Kiwi, Kotorz Mały oraz
- Mieszkańcy Kotorza Małego.

PODZIĘKOWANIE

KRYSTYNA WIECZOREK
SOŁTYS KOTORZA MAŁEGO

Dziękuję mieszkańcom Kotorza Małego za podjęcie trudu organizacji Gminnych Dożynek, za pięknie przystrojone posesje, członkom Rady Sołeckiej i ich rodzinom za wielkie zaangażowanie, Radnym, przewodniczącej Mniejszości Niemieckiej i prezesowi LZS. Podziękowania należą się wszystkim sponsorom za finansowe wsparcie. Sołtys wsi Kotorz Mały dziękuje wszystkim, którzy swoją pracą, wsparciem, sercem, uczestnictwem uświetnili to wydarzenie.

NOWE PRAWO DLA CZYSTEGO ŚRODOWISKA

DANUTA PIWOWARCZYK

Kontynuujemy temat związany z tzw. „rewolucją śmieciową”, a dotyczącą zmiany dotychczasowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi.

Przypominamy, że zmiany związane są z wprowadzaniem w życie znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która obowiązuje od 1 stycznia 2012 r.

Dowiedz się więcej o zmianach!

Od 1 lipca 2013r. zaczną obowiązywać nowe zasady odbioru odpadów komunalnych.

Do 30 czerwca 2013r. mieszkańcy mogą zachować dotychczasową umowę z firmą wywozową na odbieranie odpadów komunalnych – po tym terminie na mieszkańcach spoczywa obowiązek wnoszenia opłaty za odbieranie i zagospodarowanie odpadów do gminy.

Jak będzie działał nowy system gminny?

- Odpady od Mieszkańców odbierać będzie wyłoniona przez gminę w drodze przetargu firma, która obsługiwać będzie teren całej gminy.
- Przedsiębiorca wyłoniony przez gminę odbierze od Mieszkańców odpady zmieszane i selektywnie zebrane.
- Mieszkańcy będą zobowiązani do rozwiązania z odpowiednim wyprzedzeniem dotychczasowych umów z firmą odbierającą odpady.
- Rada Gminy ustali stawkę i sposób naliczania opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów – a także tryb, sposób i częstotliwość jej wnoszenia.
- Stawka opłaty będzie zależała od: liczby mieszkańców lub od powierzchni nieruchomości
- lub zużytej wody – Rada Gminy wybierze sposób naliczania.
- Gmina poinformuje Mieszkańców o wybranym sposobie liczenia opłaty.
- Podstawą opłaty będzie deklaracja, którą złoży właściciel nieruchomości
- – wzór i termin złożenia pierwszej

deklaracji zostanie określony w drodze uchwały Rady Gminy.

- Opłata za odpady posegregowane będzie znacznie niższa, opłaca się więc segregować odpady na odpowiednie frakcje. Właściciele nieruchomości, którzy nie będą segregować odpadów lub będą ją prowadzić nieprawidłowo będą obciążani zdecydowanie wyższą stawką.
- Opłata za gospodarowanie odpadami wnoszona do gminy podlegać będzie przepisom Ordynacji podatkowej, co oznacza, że wobec niepłacących będą wyciągane takie same konsekwencje – jak w przypadku nie płacenia podatku od nieruchomości.
- Rada Gminy w drodze uchwały zdecyduje czy przejmie obowiązek Właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (tj. przedsiębiorstwa, sklepy, szkoły, przedszkola itp.).

Poniżej ponownie podajemy harmonogram wdrażania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Podejmowane działania	Terminy
Przyjęcie przez Sejmik Województwa Opolskiego „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017”	Przyjęty Uchwałą Nr XX/271/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r.
Dostosowanie przez Gminę Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie do uchwalonego przez Sejmik Województwa Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami	do końca 2012 r.
Podjęcie przez Radę Gminy najważniejszych uchwał: • w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, • sprawie w określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, • w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właściciela nieruchomości oraz o miejscu i terminach jej składania, a także o terminie złożenia pierwszej deklaracji, • w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	do końca 2012 r.
Złożenie przez Wójta do Marszałka Województwa oraz WIOŚ pierwszego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania przez Gminę odpadami komunalnymi oraz na temat ilości i rodzaju nieczystości ciekłych odebranych z obszaru Gminy.	do 31 marca 2013 r.
Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.	na bieżąco (www.turawa.pl, ulotki, materiały edukacyjne, tablice ogłoszeń itp.)
Kampania informacyjna na temat obowiązków właścicieli określonych w podjętych uchwałach.	po podjęciu uchwał przez Radę Gminy - na bieżąco (www.turawa.pl, bip.turawa.pl)

O wszelkich postanowieniach i ważnych terminach będziemy Mieszkańców informować na bieżąco poprzez Sołtysów poszczególnych miejscowości, w kolejnych numerach Fali oraz na stronie internetowej Gminy Turawa: [www.turawa.pl/Ochrona Środowiska→Wiadomości/](http://www.turawa.pl/Ochrona%20Środowiska%20Wiadomości/).

Kontakt w sprawie nowego systemu gospodarowania odpadami:

Urząd Gminy Turawa Referat Gospodarki Nieruchomościami, Ochrony Środowiska i Rolnictwa (OŚ) tel. 77 4212 072 wew. 105.

ŚMIECI PO NOWEMU

– CIĄG DALSZY

DANUTA PIWOWARCZYK

W dniu 28 sierpnia 2012r. Sejmik Województwa Opolskiego przyjął „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017”.

Założeniem Planu jest zmiana podejścia do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w zakresie segregacji, recyklingu i przetwarzania.

Nalożone Rozporządzeniem Ministerstwa Środowiska poziomy recyklingu i odzysku poszczególnych frakcji odpadów (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady biodegradowalne, odpady budowlane i rozbiórkowe) mają ograniczyć do minimum składowanie ich na wysypisku. Nie osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu skutkować będzie wysokimi karami pieniężnymi.

Regulamin utrzymania czystości i porządku w Gminie Turawa, zwany regulaminem będzie dostosowywany do uchwalonego przez Sejmik Województwa „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami”, ponieważ musi być spójny z tym dokumentem.

Normy związane z segregacją odpadów są bardzo wysokie, dlatego po raz kolejny przypominamy o prawidłowej segregacji i postępowaniu z odpadami.

Jak segregować makulaturę?

Wrzucamy:

- kartony, pudełka kartonowe
- gazety, czasopisma, kolorowe magazyny, katalogi
- gazetki reklamowe, papierowe ulotki, prospekty
- zeszyty, stare książki, papier szkolny i biurowy
- torebki papierowe, papier pakunkowy
- tekturę falistą
- kartoniki wielowarstwowe po napojach (np. Tetrapack)

Nie wrzucamy:

- × reklamówek worków foliowych
- × papieru kopiującego i kalek
- × papieru mocno zabrudzonego lub tłustego (np. papierowe opakowania po masle, twarogu)
- × resztek żywności
- × odpadów higienicznych (np. waciki, pieluchy, itp.)
- × tapet

WAŻNE: Przed wrzuceniem do worka/pojemnika należy usunąć wszystkie zszywki, klamki i inne elementy metalowe lub plastikowe.

Po przerobieniu makulatury powstaje nowy papier. Dzięki temu oszczędza się energię i nie trzeba wycinać nowych drzew. Każda jedna tona selektywnie zebranej makulatury, to zaoszczędzonych 17 drzew przed ścięciem.

Jak segregować szkło kolorowe?

Wrzucamy:

- butelki i słoiki po napojach oraz żywności
- słoiki po przetworach
- butelki po napojach alkoholowych
- pojemniki i naczynia szklane

Nie wrzucamy:

- × szkła płaskiego (szyb okiennych, luster, szyb samochodowych)
- × naczyń ceramicznych, fajansowych, kryształowych i porcelanowych
- × żarówek i lamp rtęciowych
- × butelek i innych pojemników szklanych z zawartością

Jak segregować szkło białe (bezbarwne)?

Wrzucamy:

- szklane bezbarwne odpady opakowaniowe jak butelki i słoiki
- słoiki po przetworach
- butelki po napojach alkoholowych
- pojemniki i naczynia szklane

Nie wrzucamy:

- × szkła płaskiego (szyb okiennych, luster, szyb samochodowych)
- × naczyń ceramicznych, fajansowych, kryształowych i porcelanowych
- × żarówek i lamp rtęciowych
- × butelek i innych pojemników szklanych z zawartością

WAŻNE: Przed wrzuceniem szkła należy zadbać o jego czystość oraz postarać się aby opakowanie szklane nie było potłuczone. Dzięki recyklingowi szkła ograniczamy zużycie surowców takich jak: piasek, soda, wapień, zmniejszamy zużycie wody i energii oraz wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Jak segregować tworzywa sztuczne?

Wrzucamy:

- butelki plastikowe po napojach (np. typu PET)
- butelki plastikowe po kosmetykach i środkach czystości
- duże folie opakunkowe, torebki foliowe
- odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych i metali, w tym puszki aluminiowe po napojach

Nie wrzucamy:

- × części plastikowych nie będących opakowaniami
- × kawałków styropianu, gumy
- × tworzyw sztucznych pochodzenia medycznego
- × butelek z zawartością
- × opakowań po olejach silnikowych, smarach
- × innych surowców (elementów drewnianych, szklanych itp.)

WAŻNE: Zgnieć butelki przed włożeniem ich do pojemnika – aby zmniejszyć objętość.

Plastik rozkłada się tysiące lat i zaśmieca naszą ziemię. Recykling plastiku pozwala przetworzyć go na następny, ograniczając produkcję nowego. Poddając tworzywa sztuczne recyklingowi oszczędzamy surowce naturalne (węgiel, ropę naftową) oraz redukujemy zużycie energii elektrycznej.

Co zrobić z odpadami biodegradowalnymi?

Odpady biodegradowalne, czyli: odpady zielone, które powstają w przydomowych ogródkach (skoszona trawa, kwiaty, chwasty, liście, igliwie, gałęzie krzaków i żywopłotów, kora) oraz odpady kuchenne (resztki żywności, oberki i odpady z warzyw i owoców, skorupki, fusy z kawy i herbaty itp.) powinny być zbierane

selektywnie. Odpady te można umieszczać w przydomowym kompostowniku, a uzyskany dzięki temu kompost można wykorzystać do nawożenia roślin jako nawóz organiczny.

W przypadku braku możliwości posiadania własnego kompostownika na terenach zabudowy wielorodzinnej, wskazane jest zbieranie bioodpadów w specjalnych pojemnikach na bioodpady lub workach, a następnie przekazywanie firmie wywozowej, celem zagospodarowania ich na kompostowni. Odpady zielone nie wolno mieszać z innymi zmieszanyymi odpadami, ponieważ wywiezione na składowisko przyspieszają jego zapalenie.

WAŻNE: Nie wolno spalać odpadów zielonych w paleniskach domowych (piece, kominki) oraz na wolnym powietrzu (ogniska), gdyż są one źródłem uciążliwych odorów.

Co zrobić z użytym sprzętem RTV i AGD?

Jako użytkownik sprzętu RTV i AGD musisz zbierać go selektywnie. Pamiętaj, że masz obowiązek przekazać zużyty sprzęt pomiotowi zajmującemu się zbieraniem tego typu odpadów. Zużyty sprzęt można również oddać w sklepie lub hurtowni, jeśli zakupi się nowy sprzęt tego samego rodzaju, czyli np. pralka za pralkę.

WAŻNE: Nie wolno umieszczać zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami w tym samym pojemniku. Zużyty sprzęt RTV i AGD zawiera substancje niebezpieczne tj.: rtęć, kadm czy PCB. Gdy przedostaną się do gleby mogą trafić do roślin, organizmu zwierząt oraz człowieka.

Co zrobić z użytymi bateriami i akumulatorami?

Baterie i zużyte akumulatory znajdują się w przedmiotach codziennego użytku: pilotach, zabawkach, latarkach, telefonach itp. Wszystkie zużyte baterie i akumulatory musisz zbierać selektywnie i umieszczać w pojemnikach na ten cel przeznaczonych.

WAŻNE: Zużyte baterie i akumulatory to źródło metali ciężkich (kadm, rtęć, cynk, nikiel) szkodliwych dla człowieka i środowiska, dlatego bardzo ważne jest zbieranie ich selektywnie już w gospodarstwach domowych. Umieszczanie ich w pojemnikach na odpady komunalne, powoduje zanieczyszczenie tych dróg, a tym samym utrudnia procesy przetwarzania.

Co zrobić z przeterminowanymi lekami?

Przeterminowane leki należy przechowywać w domu w specjalnym pojemniku, by nie dostały się w ręce dzieci i regularnie wrzucać do pojemników ustawianych w aptekach. Nie wolno spalać przeterminowanych leków w paleniskach domowych.

WAŻNE: Przeterminowane leki to odpady niebezpieczne. Umieszczane w pojemnikach na zmieszane odpady komunalne trafiają na składowiska odpadów komunalnych, gdzie stanowią poważne zagrożenie chemiczne dla środowiska.

UWAGA!
ODPADY
NIEBEZPIECZNE

Co robić z odpadami niebezpiecznymi typu: chemikalia (farby, oleje, rozpuszczalniki, opakowania zanieczyszczone tymi substancjami)?

Właściwe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi polega na ich segregacji (wydzielenie i zabezpieczenie w odpowiednim miejscu) w gospodarstwie domowym, a następnie przekazaniu ich w trakcie zbiórki tych odpadów na terenie gminy.

Gmina corocznie organizuje nieodpłatną akcję odbioru od mieszkańców odpadów niebezpiecznych za pośrednictwem przedsiębiorstwa wywozowego.

WAŻNE: Odpady niebezpieczne stanowią zagrożenie dla ludzi i środowiska. Nie wolno wylewać zużytych olejów odpadowych do wód, gleby, ziemi oraz kanalizacji.

Co robić z odpadami wielkogabarytowymi?

Do odpadów wielkogabarytowych, należą odpady, które ze względu na swoje rozmiary nie mieszczą się w standardowych pojemnikach, są to przede wszystkim: zużyte meble, zużyty sprzęt gospodarstwa domowego, ponadwymiarowa armatura łazienkowa. Pozbywanie się tych odpadów może nastąpić poprzez wystawienie odpadów wielkogabarytowych w trakcie ich zbiórki przez podmiot uprawniony. Nie wolno wyrzucać odpadów wielkogabarytowych w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

WAŻNE: Zużyte meble mogą zawierać substancje niebezpieczne w postaci lakierów, impregnatów, klejów, farb, pianki poliuretanowej, klein z tworzyw sztucznych itp.. W wyniku ich spalania na terenie posesji czy w paleniskach domowych, do atmosfery emitowane są związki szkodliwe dla środowiska oraz człowieka, tj. dioksyny, furany, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, tlenki praz pyły. Związki te są toksyczne i mają działanie rakotwórcze.

Co zrobić z odpadami budowlano-remontowymi?

Gruz budowlany i inne odpady towarzyszące budowie i remontowi mieszkań (gruz betonowy i ceglany, dachówki, elementy ścianek gipsowych, tynki, tapety, okleiny, ceramiczne elementy wyposażenia, szkło poremontowe – stare okna, styropian) musisz umieszczać w specjalnych kontenerach dostarczonych przez firmę wywozową, a następnie zlecić na swój koszt ich odbiór. Jeśli remont prowadzony jest przez firmę remontową, w wyniku prowadzonych prac staje się ona wytwórcą odpadów i jest odpowiedzialna za zbieranie i wywóz odpadów.

WAŻNE: Odpadów budowlano-remontowych nie wolno porzucać w lasach, na łąkach itd.. Nie wolno umieszczać ich z innymi odpadami w jednym pojemniku.

Co zrobić z zużyłymi oponami?

Przy zakupie nowych opon, stare możesz zostawić u wulkanizatora albo w warsztacie samochodowym, jeśli wymieniasz zużyte na nowe. Przedsiębiorcy z branży motoryzacyjnej mają obowiązek przekazywać zużyte opony do odzysku.

WAŻNE: Zakazane jest palenie opon w ogniskach, paleniskach domowych czy instalacjach do tego nieprzystosowanych. Paląc opony, powodujesz emisję wielu szkodliwych substancji do atmosfery.

Ponadto zużyte opony porzucone w lesie lub innych miejscach powodują ogromne obciążenie środowiska naturalnego.

Warto śmiecić mniej!

Zapobieganie powstawaniu śmieci

Każdy z nas codziennie wyrzuca mnóstwo śmieci. Niesegregowane i niezagospodarowane muszą być wywożone na ciągle powiększające się składowiska odpadów. Wszyscy jesteśmy obciążeni kosztami ich utrzymania. Przeciętny Polak „produkuje” 320 kg odpadów rocznie. Warto się zastanowić, jak postępować, żeby śmieci powstawało jak najmniej, dzięki czemu nasze otoczenie będzie ładniejsze, a my zaoszczędzimy na opła-

tach.

Co zatem możemy zrobić:

- Kupuj tyle, ile naprawdę potrzebujesz.
- Wybieraj produkty trwałe.
- Wybieraj produkty w dużych opakowaniach.
- Idziesz na zakupy? Weź torbę z domu – torba wielokrotnego użytku jest pojemna, wytrzymała i będzie służyć całe lata, a po zwinięciu zajmuje tak mało miejsca, że zmieści się w każdej damskiej torebce. Warto wyrobić taki nawyk, szczególnie że każda torba jednorazowa w sklepie to dodatkowy koszt i dodatkowy śmieć. Jednorazowe torebki służą nam tylko chwilę, a po powrocie do domu lądują w koszu, przyczyniając się do produkcji ogromnej ilości śmieci.
- Zamiast zwykłych, jednorazowych baterii stosuj akumulatorki, które można wielokrotnie ładować.
- Wybierz szklaną butelkę zwrótną zamiast butelki plastikowej (szklana butelka może być wykorzystana ponownie nawet 15 razy, podczas gdy butelka plastikowa jest jednorazowa).
- Unikaj produktów zapakowanych w wiele warstw opakowań.
- Jeśli masz przydomowy ogródek, kompostuj odpady spożywcze, które stanowią 31% wytwarzanych przez Ciebie odpadów. Posłużą do nawożenia Twojego ogrodu. Obecna technologia pozwala przechowywać kompost w sposób bezpieczny i nieuciążliwy.
- Zwracaj uwagę na daty przydatności do spożycia.
- Unikaj jednorazowych produktów np. plastikowych sztućców na grilla czy papierowych talerzyków.

Segregując śmieci znacząco przyczyniasz się do ochrony środowiska. Dzięki segregacji możliwe jest odzyskanie ogromnej ilości surowców i pieniędzy. Przykładowo, produkując puszkę złomu, można zaoszczędzić nawet 96% energii, zmniejszyć zanieczyszczenie wody o 97% i zdecydowanie ograniczyć negatywny wpływ jaki ma na środowisko produkcja aluminium. Segregacja to czysty zysk.

SEGREGUJĄC ODPADY PRZYSZYNIAJĄ SIĘ DO ZMNIEJSZENIA MASY ODPADÓW KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKO

Materiały źródłowe:

1. Ministerstwo Środowiska Departament Gospodarki Odpadami www.mos.gov.pl;
2. www.naszesmieci.mos.gov.pl

Dobrodzień, ul. Wojska Polskiego 78
tel: +48 722 00 30 20

www.kominki-deluxe.pl
e-mail: biuro@kominki-deluxe.pl

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

REKULTYWACJA WYSYPISKA W BIERDZANACH

BARTŁOMIEJ KITA

Gmina Turawa w roku 2011 i 2012, na podstawie podpisanej 29 grudnia 2010 r. z Województwem Opolskim umowy o dofinansowanie, realizowała projekt pod nazwą „Rekultywacja gminnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne we wsi Bierdzany, Gmina Turawa”. W jego ramach zrealizowano inwestycję polegającą na rekultywacji technicznej i biologicznej nieczynnego składowiska obejmującą:

W jego ramach zrealizowano inwestycję polegającą na rekultywacji technicznej i biologicznej nieczynnego składowiska obejmującą:

- Ukształtowanie skarp i korony składowiska oraz zabezpieczenie przed erozją wietrzną i wodną poprzez wykonanie okrywy rekultywacyjnej – bariery biologicznej umożliwiającej powstanie i utrzymanie trwałej pokrywy roślinnej.
- Wykonanie wierzchniej warstwy ziemnej z gleby urodzajnej pozwalającej na

wegetację roślin rekultywacyjnych.

- Wykonanie zabiegów agrotechnicznych, nawożenia, obsiewu mieszkankami traw oraz nasadzeń drzew i krzewów.
- Wykonanie drogi dojazdowej do zbiornika odcieków oraz na wierzchowie składowiska.

Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych przyczyni się do:

- uregulowania gospodarki odpadami w gminie zgodnie z przepisami prawnymi,
- poprawy środowiska naturalnego,
- zminimalizowania wpływu wysypiska na wody podziemne i powierzchniowe,
- uformowania powierzchni zrehabilitowanej, co pozwoli na swobodny spływ powierzchniowych wód opadowych z terenu składowiska, uszczelnienia powierzchni składowiska, co wpłynie na ograniczenie infiltracji i powstawanie odcieków,
- likwidacji emisji bioaerozoli i uciążliwości zapachowej,

- poprawy atrakcyjności turystycznej terenu.

Efektom realizacji projektu w dłuższym okresie czasu będą następujące oddziaływania:

- poprawa czystości wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawa jakości gleby,
- zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych,
- przywrócenie środowisku naturalnemu terenu wykorzystywanego pod składowisko w bardziej urozmaiconej formie.

Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu to 433 300,66 zł, z czego dofinansowanie wyniesie 308 697,92 zł.

Inwestujemy w Twoją przyszłość

SPOTKANIE INFORMACYJNE

MAGDALENA SADOWSKA

Lokalny Punkt Informacyjny w Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki w Opolu
we współpracy z Urzędem Gminy w Turawie zaprasza na konsultacje bezpośrednie
w ramach Mobilnego Punktu Informacyjnego
w dniu **24.10.2012 o godzinie 13.00** w sali Urzędu Gminy.

Temat konsultacji:

**Możliwości wsparcia dla osób prowadzących działalność gospodarczą
(dotacje unijne, fundusze pożyczkowe) oraz zainteresowanych dofinansowaniem
na rozpoczęcie działalności gospodarczej w województwie opolskim.**

Zainteresowane osoby prosimy o zgłoszenia drogą telefoniczną pod nr telefonu: 0774033660,
lub osobiście u Magdaleny Sadowskiej pod nr telefonu: 0774212012 do dnia 23.10.2012.

**PUNKT
INFORMACYJNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu Samorządu Województwa Opolskiego w ramach pomocy technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

WIELKI, ALE DZIŚ ZAPOMNIANY I NIEZNANY NASZ PARAFIANIN OJCIEC JEZUITA JOSEPH NOWAK

ALFRED KUPKA

Zainteresowałem się jego osobą z następujących powodów:

Nasz niezapomniany śp. ks. proboszcz. Józef Swolany w swojej książce „Św. Michał w Kotorzu nad Turawą” w niemieckojęzycznym rozdziale „Kurz über unsere Geschichte” podaje osoby, które z naszej parafii przysposobiły się do stanu duchownego bądź zakonnego. Tam na stronie 85 wśród osób przedstawionych imieniem i nazwiskiem figuruje jedno nic nie mówiące nazwisko Nowak, bez imienia i nawet nie wiadomo czy to kobieta czy mężczyzna. Kolejnym bodźcem było pytanie, jakie otrzymałem od pana Jerzego Farysa, czy nie wiem z jakiej tutejszej rodziny wywodzi się osoba duchowna o nazwisku Nowak, gdyż nikt z naszej parafii o niej nic nie wie. Oczywiście ja też nic nie wiedziałem. Zaintrygowany tym, rozpocząłem żmudną pracę

rozszyfrowania tej niewiadomej.

Pierwszą pomoc znalazłem w kadłubowym spisie ludności z 1925r. gdzie wśród mieszkańców Kotorza Wielkiego figuruje Bauer- tj. Kmieć Constantin Nowak. To był pierwszy udokumentowany ślad. Po nitce do kłębka, poprzez rejestry chrztu i zgonów parafii Kotórz W. i USC Turawa, z pomocą pana Józefa Matyska, który przeprowadził wywiady na miejscu, przepytując najstarsze jeszcze żyjące osoby z Kotorza W. ustaliłem, iż chodzi o Józefa Nowaka, syna tegoż Konstantyna Nowaka z Kotorza Wielkiego. Dalej już poszło jak po maśle. Poprzez redakcję czasopisma „Schlesien in Kirche und Welt” drogą mailową otrzymałem dane personalne z datą urodzenia i profesją Jesuiten Pater Joseph Nowak, ze wskazaniem instytucji, gdzie mogę otrzymać interesujące mnie dokładniejsze dane. Następnie już staraniem Peter-Faber-College w Berlinie otrzymałem z Provinzarchiv Jezuitów z München jego

życiorys i opis działalności do ostatnich chwil życia, który niniejszym po przeredagowaniu na j. polski przedstawiam.

Ojciec Jezuita Joseph Nowak urodził się 21.II.1916 w Kotorzu W. k. Opola. Wychował się wśród sześcioro rodzeństwa w głęboko religijnej rodzinie. Dwie siostry wstąpiły do zakonów. Starsza Agnes do zgromadzenia sióstr szkolnych De Notre Dame, młodsza Gertrud do zgromadzenia sióstr św. Elżbiety. Tu widzimy, niestety, że nasz nieodżałowany i kochany śp. ks. proboszcz Józef Swolany ten temat opracował jednak niezbyt dokładnie, gdyż w swoim spisie ani jednej z nich nie wymienia. No ale tutaj sprawa była bardzo trudna, gdyż po wojnie nikt z tej rodziny w Kotorzu nie pozostał. -Ojciec zmarł 23.12.1938, jedna siostra zamężna w Grudziądzu, dwie w niemieckich klasztorach, brat Franciszek marynarz zginął na wojnie, a najmłodszy 18-letni Teofil, którego nawet naziści nie wzięli na wojnę, żeby miał

► kto pracować na tak dużym gospodarstwie, po łapance wielkanocnej w 1945r. zginął z wycieńczenia i głodu w Rosji. Natomiast matka to wielka niewiada, gdyż pamiętający te czasy i znający tę rodzinę sąsiedzi twierdzą, iż oboje rodzice zmarli jeszcze przed końcem wojny, niestety, nie znalazłem ani w dokumentach USC Turawa, ani kancelarii parafialnej zapisu o jej śmierci w przedziale czasowym od urodzenia najmłodszego syna Teofila 25.02.1926 do końca 1957r. Jakby nie było, opuszczone po wojnie gospodarstwo zasiedliła inna rodzina. Ojciec Constantin Nowak był rolnikiem na 20ha gospodarstwie, które jako najstarszy, Józef miał dziedziczyć, matka Maria z domu Bocionek. Już w młodości Józef zwrócił uwagę na zakon jezuitów z Opola, którzy w Kotorzu sprawowali misje święte w 1925r. Niedługo po tym zgłosił się sam u jezuitów w Opolu. Rozmowę wstępną prowadził o. Willimski. Rychło zaczęły się przygotowania do nowicjatu w Mittelsteine- dziś Ścinawka Średnia w Kotlinie Kłodzkiej w pobliżu Wambierzyc. Ale najpierw poszedł na rok do chłopskiego seminarium we Wrocławiu, następnie do gimnazjum w Freiburgu w Austrii, przygotowującego do matury, którą zdał w 1936r. w Kalksburg koło Wiednia. Następnie powrócił do Niemiec oprowadzanych w międzyczasie przez nazistów. Tu od razu musiał pójść do Arbeitsdienstu (hufce pracy). 6.IV.1937 rozpoczęło się dla niego właściwe przygotowanie do wstąpienia do zakonu jezuitów poprzez nowicjat w Mittelsteine. Jesienią 1939 rozpoczyna studia filozoficzne w Pullach pod Monachium. Niestety, wkrótce zostały przerwane wybuchem II Wojny Światowej. Powołany do wojaka uczestniczył w operacjach wojennych we Francji, następnie w ZSRR. W czasie oblężenia Leningradu został wydalony z wojska, jako „osoba n.z.v.” tj. osoba niepewna, nie budząca zaufania. Wrócił do bardzo mocno zniszczonego już bombardowaniami Monachium i domu jezuitów w Pullach. Wobec tego dalsze studia teologiczne kontynuował teraz we Wrocławiu, który także musiał opuścić w styczniu 1945r. tuż przed rozpoczęciem oblężenia miasta. Ucieka przez Czechy do domu jezuitów w Rottmannshöhe. Tam pozostał do końca wojny i wrócił do Pullach, gdzie ukończył wreszcie studia teologiczne. Tamże został 27.VII.1947r. przez Kardynała Faulhaber wyświęcony na kapłana. Powrócił do Rottmannshöhe i po odbyciu Tercjatu rozpoczął swoją upragnioną działalność jako misjonarz swego narodu. Ostatnie ślubowanie zakonne złożył 2.II.1950r. Jako misjonarz ludowy działał na całym terenie ówczesnej NRD. Głównymi tematami jego

wygaszanych donośnym, silnym głosem kazań były małżeństwo i rodzina- palący temat na terenie tego marksistowskiego państwa, gdzie wychowanie religijne było wręcz tabu i wszelkimi sposobami władz państwowych uniemożliwiane. Ta wyczerpująca, zżerająca zdrowie praca wypełniła jego życie do 1967r. Kres tej działalności położył udar, powodujący lekki niedowład lewej nogi. Wtedy został przeniesiony do Hubertus Höhe (Marchia Brandenburska) do klasztoru sióstr szkolnych De Notre Dame, gdzie pełnił obowiązki duszpasterza sióstr. Ostatnie lata życia od 1990r. spędził w Peter-Faber-College w Kladow, przedmieściu Berlina. Tutaj żył raczej już na uboczu ziemskich spraw, spędzając czas na modlitwie i pokornym znoszeniu zanikających wraz ze starzeniem się sił i zdrowia. Żywot swój kończy 30.IV.2007 słowami „Dziękuję Bogu, że powołał mnie do zakonu jezuitów i dał mi siły do wiernej mu służby. Teraz już tylko oczekuję żywota wiecznego w niebie. Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus przez wszystkie wieki.” Pochowany został na cmentarzu katedry św. Jadwigi w Berlinie- Reinickendorf.

Für diejenigen Leser die gerne den Lebenslauf des Jesuiten Paters Joseph Nowak in origineller deutscher Version lesen möchten, hier ein Nachruf aus dem ordensinternen Mitteilungsblatt „Jesuiten Nachrufe“ 2007 S30f. Dort sind die wichtigsten Lebensstationen des Paters genannt.

Jesuiten Nachrufe 2007

P. Joseph Nowak (GER)

* 21. Februar / luty 1916

† 30. April / kwiecień 2007

Eintritt / wstąpienie 1937

Priesterweihe /święcenie kapłańskie 1947

Letzte Gelübde / ostatnie ślubowanie 1950

Mit seiner lautstarken und guten Stimme hat P. Joseph Nowak in zahlreichen Volksmissionen die

Frohe Botschaft verkündet. Es war seine Berufung und auch seine Begabung vor vielen Menschen

glaubwürdig und eindringlich den Glauben zu stärken. Sein Leben begann am 21. Februar 1916 in Groß Kottorz, Oberschlesien, in der Nähe von Oppeln. Er wuchs mit seinen sechs Geschwistern in einer zutiefst religiösen Familie auf. Zwei seiner Schwestern sind in Orden eingetreten, die eine als

Arme Schulschwester und die andere als Graue Schwester. Der Vater unterhielt eine Landwirtschaft, die er als der Älteste eigentlich übernehmen sollte. Schon als Junge hat er in der 20 ha großen Landwirtschaft mitgeholfen. Aber schon in seiner Jugend wurde er durch die Volksmission der Jesuiten in Oppeln angezogen. Dadurch wurde P. Nowak auf den Orden der Jesuiten aufmerksam. Ziemlich bald meldete er sich bei den Jesuiten in Oppeln. P. Willimsky führte das Aufnahmegespräch, und schon bald begann er die Vorbereitung auf das Noviziat in Mittelsteine. Zunächst aber besuchte er das Knabenseminar in Breslau, nach einem Jahr dann das Gymnasium auf dem Freinberg bei Linz (Österreich). Diese Schule auf dem Freinberg bei Linz diente der Vorbereitung auf die Matura. Seine Matura legte er 1936 in Kalksburg bei Wien ab. Nach diesen Vorbereitungen kehrte er in das von Hitler beherrschte Deutschland zurück. Gleich im Oktober 1936 musste er zum Arbeitsdienst. Dann erst begann für ihn die jesuitische Ausbildung mit seinem Eintritt am 6. April 1937 in das Noviziat in Mittelsteine. Im Herbst 1939 schloss sich das Philosophiestudium in Pullach bei München an. Der Anfang des 2. Weltkrieges unterbrach dieses Studium gleich am Beginn. Nach Frankreich und Russland führte ihn der Krieg, bis er 1942 während des Einsatzes vor Leningrad aus dem aktiven Wehrdienst als „n. z. v.“ entlassen wurde. In das vom Krieg schwer zerstörte München kehrte er zurück und erlebte, wie das Haus in Pullach durch einen Treffer zerstört wurde. Das Theologiestudium setzte er dann zunächst in Breslau fort, bis auch das vor dem Einbruch der Russen verlassen werden musste. Zusammen mit Fr. Michel floh er in die Tschechei und später dann auf die Rottmannshöhe. Bis zum Kriegsende blieb er dort und ging wieder nach Pullach zurück zum weiteren Theologiestudium. Im Juli wurde er in Pullach durch Kardinal Faulhaber am 27. Juli 1947 zum Priester geweiht. Nach dem Ter-

tiat auf der Rottmannshöhe verwirklichte er seine Berufung zum Volksmissionar. Diese Missionstätigkeit, die er bis 1967 in der damaligen DDR ausübte, füllte sein Leben aus. Sein Hauptthema waren die Ehe- und Familienpredigten. Das war sicher ein unersetzbarer Dienst für die Gläubigen, die religiöse Weiterbildung wegen der Umstände leider nicht wahrnehmen konnten. In dieser Mission waren einige der Mitbrüder tätig, die durch die gesamte DDR reisten. Eine leichte Lähmung am linken Fuß beendete diese Kräfte zehrende Arbeit, und er siedelte nach Hubertushöhe (Mark Brandenburg) zu

den Armen Schulschwestern über — einem schönen Fleckchen Erde an einem See gelegen und von Wald umgeben. Dort stand ihm auch ein Ruderboot zur Verfügung, und er selbst schwamm oft genug im See.

Den Schwestern stand er mit Rat und Tat zur Verfügung, und noch immer erinnern sich viele an

sein herzhaftes Lachen. In guter Erinnerung und in großem Dank verbleiben die Armen Schulschwestern unserem Mitbruder. Seine letzten Jahre verbrachte er im Peter-Faber-Kolleg in Kladow, in das er im August 1990 einzog. Eher zurückgezogen lebte er hier im

Gebet und im stillen Ertragen seines Älterwerdens und der schwindenden Kräfte. Er selbst schließt seinen Lebenslauf mit folgenden Worten: „Ich danke Gott, dass Er mich in die Gesellschaft Jesu gerufen hat und mir die Kraft geschenkt hat, Ihm treu zu dienen und erwarte nun das ewige Leben im Himmel. Gelobt sei Jesus Christus in alle Ewigkeit.“ P. Nowak liegt begraben auf dem Domfriedhof St.Hedwig in Berlin-Reinickendorf.

P. Christian Geisler SJ
31Jesuiten
Nachrufe 2007

ZAMKI I PAŁACE NA OPOLSZCZYŹNIE

– PAŁAC W KORFANTOWIE

WALTER ŚWIERC

Pałac w Korfantowie, jak wiele tego typu obiektów, przechodził swe wzloty i upadki. Szczególnie niekorzystny okres – to lata powojenne. Nie zabezpieczony niszczał, był okradany i podpalany. Dopiero w latach 60-tych ubiegłego stulecia podjęto decyzję o jego odbudowie.

Każdy z tego typu obiektów ma swoją mniej lub bardziej bogatą historię. Wiadomości o budowie w Korfantowie, szczególnie o jej początkach są niezwykle skromne w zapisach kronikarskich. Wiadomo tylko, że na przełomie XVI i XVII wieku wybudowano tam zespół pałacowy. W tym też okresie pojawia się pierwszy właściciel Korfantowa, należał do nyskiego rodu von Nowagk, później do Redernów, a w XVII wieku nabyli

miasto dolnośląscy Burghausowie, a po nich Puecklerowie.

Pod koniec XVII wieku Korfantów wraz z Włostową zakupił Mikołaj Wilhelm hr. von Burghaus z magnackiego rodu dolnośląskiego, właściciel olbrzymiej liczby majątków, żonaty z Beatą Maksymilianą hr. von Pueckler. Nie posiadał dzieci i Korfantów przejął po nim jego młodszy brat – Ferdynand. W tym też czasie pałac został przebudowany, nadając mu styl renesansowy. Został otoczony parkiem krajobrazowym, który w naturalny sposób połączono z pobliskim lasem.

Dziś w obiekcie znajduje się Wojewódzki Zespół Rehabilitacyjno-Ortopedyczny.

Rys. Walter Świerc – Pałac w Korfantowie

WIELKIE POSTACIE Z TERENU GMINY TURAWA

JERZY FARYS

Z terenu gminy Turawa było wiele powołań kapłańskich i zakonnych. O wielu z nich nie pamiętają już mieszkańcy. Przedstawiam zapomnianą postać **s. Barbary – Elisabeth Kulawik z Turawy, która zmarła w 1993 r.** Całe życie zakonne spędziła na Bliskim Wschodzie.

S. Barbara – Elisabeth Kulawik 26.10.1905–11.04.1993

S. Barbara – Elisabeth Kulawik urodziła się 26.10.1905 r. w Turawie. Rodzice: ojciec – Vincent (10.04.1856–08.04.1923) stolarz, matka Maria, z d. Sobotta (8.09.1866–10.11.1923). Elisabeth Kulawik ochrzczona

została 5.11.1905 r. w Kotorzu Wielkim, jej matką chrzestną była położna Josefa Kupka z Turawy. W 22.02.1927 r. wstąpiła do zakonu Boromeuszek w Altstädten (Allgäu) w Bawarii w Niemczech, ponieważ chciała pracować na Bliskim Wschodzie. Po okresie próbnym wyjechała do Jerozolimy. Tam po obłóczniach 24.05.1928 r. otrzymała imię zakonne Barbara. 22.05.1930 r. złożyła „śluby czasowe”, natomiast wieczyste 22.05.1933 r. W latach 1929–1934 pracowała w szpitalu w Hajfie (obecnie Izrael). Następnie od 1934 r. do 1935 r. pełniła obowiązki domowe w zakonie w Tagba przy jeziorze Genezaret. W latach 1935–1937 była furtianką w domu sióstr „Regina Angelorum” w Jerozolimie.

Później aż do 1969 r. była furtianką w szpitalu w Hajfie, gdzie już wcześniej pracowała w latach 1929–1934. Od października 1969 r. była furtianką w Jerozolimie. W marcu 1980 r. została siostrą przełożoną w konwencie sióstr w Nazarecie. Po pięciu latach, w listopadzie 1985 r., została przeniesiona jako siostra emerytka do Jerozolimy. W czasie wojny w Zatoce Perskiej siostry emerytki zostały przeniesione 10.01.1991 r. z powrotem do domu macierzystego klasztoru w Niemczech. Dwa lata mieszkała w domu starców dla sióstr „Schwesternaltenheim Maria Frieden” w Grafschaft w diecezji Paderborn, gdzie zmarła 11.04.1993 r., w 64. roku powołania zakonnego.

FUNDUSZ SOŁECKI

MARIA ZUBEIL
SKARBNIK GMINY

1 kwietnia 2009r. weszła w życie ustawa o funduszu sołeckim. Fundusz sołecki to kwota określona w budżecie gminy zagwarantowana dla poszczególnych sołectw na przedsięwzięcia, mające na celu poprawę warunków życia mieszkańców. Jej wysokość zależy od możliwości gminy. Ustawa o funduszu sołeckim zawiera wzór, dzięki któremu można wyliczyć kwotę dla poszczególnych sołectw. W naszym przypadku jej wysokość waha się od kilku do dwudziestu tysięcy złotych. Pieniądze z funduszu sołeckiego mogą pomóc w realizacji wielu pomysłów zgłaszanych przez mieszkańców. O tym, na co zostaną przeznaczone środki w konkretnym sołectwie decydują mieszkańcy, głosując w trakcie zebrania wiejskiego. Projekt wniosku dotyczący funduszu sołeckiego może złożyć sołtys, rada sołecka lub 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Uchwała zebrania wiejskiego dotycząca wniosku musi zostać dostarczona wójtowi do 30 września roku poprzedzającego rok, w którym poniesione zostaną wydatki. Należy pamiętać, iż zgodnie ze statutem sołectw, zebranie wiejskie jest uprawnione do podejmowania uchwał przy obecności co najmniej 1/10 mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania, w przeciwnym razie

należy ustalić nowy termin zebrania. Jeżeli wniosek sołectwa zostanie zaakceptowany przez wójta, rada gminy podejmuje uchwałę o włączeniu przedsięwzięć finansowanych ze środków funduszu sołeckiego do budżetu gminy. Przedsięwzięcia finansowane ze środków funduszu sołeckiego są wykonywane w ramach budżetu gminy i ich przyjęcie do realizacji, a następnie wykonanie odbywa się w oparciu o ogólnie obowiązujące przepisy dotyczące gospodarki finansowej gminy. Rada Gminy Turawa corocznie w ustawowym terminie tj. do 31 marca przyjmuje uchwałę o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego na kolejny rok budżetowy. Planowana w budżecie kwota wydatków na przedsięwzięcia sołeckie nie jest mała, wynosi ponad 200 tys. zł., dlatego ważne jest, by sołectwa rozdyponowały wydatki tak, by najważniejsze lokalne potrzeby zostały uwzględnione.

Gmina otrzymuje zwrot z budżetu państwa części wydatków przeznaczonych na fundusz w formie dotacji celowej (od 10% do 30% poniesionych wydatków w roku poprzednim) i dlatego też fundusz sołecki jest wnikliwie kontrolowany przez regionalne izby obrachunkowe oraz Najwyższą Izbę Kontroli.

W 2012r. w województwie opolskim fundusz sołecki wyodrębniono w 49 gminach na 71 gmin ogółem, co stanowi 69%. Stawia nas to na pierwszym miejscu w kraju, gdyż na 2 479

gmin we wszystkich województwach, uchwały wyrażające zgodę na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, podjęło 1 165 gmin, czyli 47% gmin ogółem.

W naszej gminie fundusz sołecki funkcjonuje od samego początku, czyli już trzeci rok i mamy się czym chwalić. Tylko w samym Zakrzowie Turawskim dokonano wymiany okien i drzwi wejściowych w świetlicy, od podstaw wykonano i wyposażono kuchnię przy świetlicy, wykonano remont instalacji elektrycznej. W ubiegłym roku zakupiono stroje ludowe dla kobiet, w roku bieżącym kamizelki męskie. Zakupiono również namiot, podest drewniany, wykonano żeliwny grill, a obecnie trwają prace związane z wykonaniem oświetlenia ulicznego na ulicy Jodłowej i skrzyżowaniu ul. Poliwodzkiej z Polną. Pomysłów na kolejne przedsięwzięcia jest wiele, ważne, by w ich realizację włączyła się jak największa liczba mieszkańców, gdyż angażowanie mieszkańców w sprawy wsi jest jednym z głównych celów funduszu sołeckiego. Tym, że często nawet nie usłyszysz się słowa „dziękuję”, nie przejmują się członkowie zakrzowskiej Rady Sołeckiej i wszyscy, którzy dla wsi poświęcają dużo czasu, gdyż jak napisał Lew Tołstoj „pożyteczna praca jest zawsze cicha i niezauważalna”.

INFORMACJA

DOT. ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

BARBARA BOSY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie informuje, że

od 01.11.2012 do 30.10.2013 r. rozpoczyna się nowy okres zasiłkowy 2012/2013

w świadczeniach rodzinnych.

W związku z powyższym od 01.09.2012r. GOPS Turawa przyjmuje wnioski na w/w świadczenia.

Do wniosku należy dołączyć ;

- zaświadczenia z Urzędu Skarbowego o dochodach (dorosłych członków rodziny) za 2011 r.
- Zaświadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub z pracy o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne (w wysokości 9%) za 2011 r. - nowość
- akty urodzenia dzieci
- nakaz płatniczy za 2011 r. (jeżeli rodzina posiada gospodarstwo rolne)
- dowód osobisty wnioskodawcy
- zaświadczenia ze szkoły ponadgimnazjalnej o kontynuacji nauki w szkole

- inne dokumenty w zależności o jakie dodatki do zasiłku rodzinnego wnioskodawca występuje.

Zgodnie z art.26 ust.1 pkt.3 ustawy o świadczeniach rodzinnych wniosek na nowy okres zasiłkowy złożony ;

- do 30 września – ustalenie prawa do świadczeń oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc listopad następuje do 30 listopada.
- od 1 października do 30 listopada – ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc listopad następuje do 31 grudnia.

Druki wniosków do pobrania w GOPS Turawa w godz.

poniedziałek – 8:00 – 16:00

wtorek – piątek 7:00 – 15:00

Wszelkie informacje pod nr tel.

(77) 4212-229.

Ponadto informujemy, iż od nowego okresu zasiłkowego tj. Od 1 listopada 2012r. zmianie ulega kryterium dochodowe oraz wysokość

zasiłków rodzinnych i tak:

kryterium: 539 zł na osobę w rodzinie (było 504 zł) lub

623 zł na osobę w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne (było 583zł)

Kwoty zasiłku rodzinnego będą wynosić:

- 77 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 lat
- 106 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 lat
- 115 zł na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 lat.

TURAWSKA OŚWIATA PRZED NOWYM ROKIEM SZKOLNYM

JERZY MUSIELAK

W czasie wakacji placówki oświatowe są miejscem remontów i prac, których nie można przeprowadzać w czasie roku szkolnego. Podobnie jak w poprzednich latach Gmina Turawa przeznaczyła spore środki na konieczne remonty. Największym i najtrudniejszym zadaniem była wymiana dachu w przedszkolu w Węgrach. Budynek stojący w starorzeczcu Małej Panwi zaczął pękać, konieczne stało się odciążenie murów. Stary ważący około 70 ton betonowy dach został zamieniony na dach o lekkiej drewnianej konstrukcji. Dodatkową korzyścią powinna być oszczędność opału, w przeciwieństwie do starego nowy dach ma bardzo dobrą izolację termiczną. Skutki pechowego zalania przedszkola podczas remontu zostały usunięte przez wykonawcę na jego koszt. Inne większe remonty to: kapitalny remont

czterech sanitariatów w szkole w Osowcu, zamiana starej stodoły na rowerownię w szkole w Bierdzanach, nowa elewacja w przedszkolu w Turawie, wymiana starych popękanych betonowych płyt na kostkę i wykonanie nowego ogrodzenia przed szkołą w Ligocie Turawskiej, w Zakrzowie Turawskim wyremontowano przeciekający dach nad przedszkolem. W pozostałych placówkach przeprowadzano bieżące remonty, dokonywane były również zakupy pomocy naukowych, sprzętu sportowego, komputerowego, książek do bibliotek. Nasze szkoły i przedszkola w wyniku przeprowadzanych w ostatnich kilku latach pracach nie odbiegają standardem od placówek miejskich, a zdaniem odwiedzających je przedstawicieli Kuratorium, Sanepidu, Inspekcji Budowlanej mogą być powodem do dumy mieszkańców gminy. Poprzedni rok szkolny był kolejnym rokiem, w którym nasze szkoły

uzyskały w sprawdzianach (szkoły podstawowe) i egzaminach (gimnazjum) wyniki powyżej średniej dla Województwa Opolskiego. Pokazuje to, że środki przeznaczone przez Gminę Turawa na oświatę, dzięki pracy dyrektorów placówek oraz nauczycieli, są bardzo dobrze wykorzystywane. Ilość uczniów w szkołach gminy w roku szkolnym 2012/13: Gimnazjum w Turawie 229, szkoły podstawowe- Zawada 117, Bierdzany 53, Osowiec 131 uczniów i 20 przedszkolaków, Ligota Turawska 72 uczniów i 24 przedszkolaków w Zakrzowie Turawskim, Węgry 94, Kadłub Turawski (kl. I-III) 19 i 12 przedszkolaków. Dzieci w przedszkolach: Kotórz Mały 49, Zawada 40, Węgry 47, Bierdzany 31, Turawa 50. Kolejny rok maleje liczba uczniów w gimnazjum, ale pocieszająca jest rosnąca ilość dzieci w przedszkolach i młodszych klasach szkół podstawowych.

POJEDNANIE W MOKREJ

CZ. 4 – KONTYNUACJA Z POPRZEDNIEGO NUMERU

PIOTR SŁADEK

W trzecim dniu pobytu weteranów i towarzyszących oficerów z Austrii, postanowiliśmy zwiedzić region przyległy do kwatery w Psurowie. Zobaczyliśmy historyczne, już teraz opuszczone młyny wodne nad Prosną, stanęliśmy na dawnej granicy państwowej pomiędzy Sternalicami i Żytniowem. W ogródku piwnym w Żytniowie mogliśmy w ożywionej rozmowie o wrażeniach gości z dotychczasowego pobytu w Polsce przy orzeźwiającym piwie, jako że było bardzo upalnie, odpocząć. Wszyscy, bez wyjątku, goście znaleźli się po raz pierwszy w naszym kraju. Upřednie wyobrażenia o tym dla nich prawie egzotycznym kraju, odbiegała daleko od spotkanej rzeczywistości. Jawiła się Austriakom Polska jako kraj przez dziesięciolecia ujarzmiony komunizmem za żelazną kurtyną, zacofany, prymitywny z biedną społecznością. Naoczna konfrontacja, rzecz jasna zmieniła te uprzedzenia.

Do wzruszającego momentu doszło w czasie zwiedzania parafialnego cmentarza w Sternalicach. Po zapoznaniu się z historią dwóch okazałych pomników zbudowanych dla pamięci o poległych żołnierzach z I i II wojny

światowej z terenu parafii doprowadziłem gości do pojedynczego grobu pod ogromną lipą w północnym rogu cmentarza. Płyta nagrobkowa z żelaznym krzyżem wojskowym informuje inskrypcją: Österreichischer Soldat gestorben in Russland" - austriacki żołnierz zmarły w Rosji. Opowiedziałem o genezie grobu. Prawie jeden kilometr od cmentarza znajdowała się do roku 1939 granica państwowa. W dniu rozpoczęcia I wojny światowej 1 sierpnia 1914 roku była to linia graniczna między cesarstwem niemieckim, a Rosją carską. Podobnie jak początkiem II wojny światowej atak na Rosję w naszym regionie rozpoczęły jednostki austriackie, jako sprzymierzone z armią niemiecką. Żołnierz austriacki pochowany w Sternalicach poległ z pewnością bezpośrednio nad granicą, czyli na terytorium rosyjskim. Goście austriaccy historią swojego krajana bardzo się wzruszyli i oddali krzepki salut wojskowy nad grobem żołnierza austriackiego z 1914 roku.

W przededniu uroczystości 70 rocznicy bitwy pod Mokrą, w której programie była próba podania sobie rąk przez dawniejszych wrogów w geście przebaczenia i pojednania, dołączył do grupy weteranów niemieckich

Hans Joachim Keitel. Z Walterem Kominem na peronie stacji kolejowej Olesno przywitaliśmy go. Bratanek Marszałka Polnego Wilhelma Keitla, który przez Trybunał Norymberski uznany został za zbrodniarza wojennego i wyrokiem stracony przez powieszenie, miał do pokonania dylemat. Chodziło o to, czy obciążony tak bardzo nazistowską przeszłością rodzinną, może podać rękę polskiemu kombatantom: W okresie przygotowań do spotkania powiadomiono organizatorów i kombatantów polskich o zamiarze udziału Joachima Keitla w spotkaniu pojednawczym. Informacja ta nie wywołała ani jednego głosu sprzeciwu ze strony polskiej, o czym bratanek Feldmarszałka był powiadomiony. W dniu bitwy w Mokrej Hans Joachim Keitel był w wieku 21 lat porucznikiem – pancernikiem. Pojazdy pancerne jego oddziału zostały w przededniu rozpoczęcia wojny rozładowane na rampie towarowej stacji w Oleśnie. Po przybyciu na stację przypominał sobie to miejsce i pokazał je. Duktami leśnymi czołgi i pojazdy pancerne przesuwali się w kierunku granicy, by w dniu rozpoczęcia wojny przekroczyć ją w miejscowości Windenau - Wichrow. W godzinach przedpołudniowych kolumny pancerne, w tym również czołgi ►

► porucznika Hansa Keitla znalazły się na polu bitwy w Mokrej.

Przed wyjazdem do Mokrej dołączył w naszym domu do grupy weteranów niemieckich Edmund Barteczko. Jest Ślązakiem mieszkającym we wsi Przedborowice koło Koźła, a w dniu po bitwie w Mokrej, służąc w jednostce pofrontowego zabezpieczenia, zapoznał się dokładnie ze skutkiem walki. W programie uroczystości jubileuszowej 60-lecia bitwy odbyła się pod pomnikiem msza święta celebrowana przez arcybiskupa Diecezji Częstochowskiej Stanisława Nowaka. W momencie przekazywania sobie znaku pojednania i pokoju, będący obok siebie weterani niemieccy i kombatan ci polscy, wzruszającym gestem podali sobie dłonie

znak pokoju i przyjaźni. Poznać było po ich twarzach emocjonalną szczerość tak wyrażonego wzajemnego przyjacielskiego kontaktu. Sceny te zostały uchwycone przez reporterów filmowych mniejszości niemieckiej z Opola i są do dziś ważnym dokumentem historycznych dokonań w Mokrej. Pięknie zaprezentowała się w komplecie delegacja niemiecka przy złożeniu dużego wieńca z biało-czerwonymi różami u stóp pomnika. Była przez moderatora ceremonii wyraźnie i donośnie zapowiadana. Niestety, w treści ogłoszonej przez arcybiskupa homilii, fakt obecności niemieckich weteranów, ich woli pojednania chrześcijańskiej przyjaźni nie znalazł się. Ten brak przyjęty został przez tysiące uczestników uroczystości z pewnym rozczarowa-

niem. Po mszy i uroczystości pod pomnikiem uprzedni przeciwnicy mogli w przyjaznej atmosferze Izby Tradycji Wołyńskiej Brygady Kawalerii popatrzeć sobie w oczy, podać sobie ręce i porozmawiać. Marek Dukaczewski- osobisty wysłannik prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego w swoim przemówieniu powiedział: „Jesteśmy świadkami historycznego momentu, który nosi imię „Pojednanie”. Walter Kominek przekazał polskim kombatan tom szarfę z napisem dwujęzycznym: „Chwała bitewna zobowiązuje do pojednania, pokoju, przyjaźni i postępu - 60 rocznica bitwy pod Mokrą.” Na drugiej wręczonej szarfie dwujęzyczny napis: „Od 4 Dywizji Pancerniej - Pokój, chwalebny kombatan tom Wołyńskiej Brygady Kawalerii”.

27 RAJD POD MOKRĄ

ANNA TWARDAWSKA

29 sierpnia 2012 r. lokalni miłośnicy ułańskiej tradycji wyruszyli do Mokrej pod Częstochową, by kultywować pamięć o dniach chwały kawalerii. Swoją wyprawę zwykle rozpoczynają w Kotorzu Wielkim, ze stajni Pana Witolda Kały. I tym razem nie było wyjątku.

Przed wyjazdem odbyła się uroczysta odprawa z udziałem Wójta Gminy Waldemara Kampy oraz rodzin i znajomych uczestników rajdu. Jego organizatorem jest Stowarzyszenie Pamięci 19 Pułku Ułanów Wołyńskich im. gen. Edmunda

Różyckiego. 1 września 1939 roku jednostka ta walczyła w składzie Wołyńskiej Brygady Kawalerii.

Głównym celem współczesnego pokolenia uła-

nów jest przede wszystkim pielęgnowanie tradycji, utrzymywanie więzi środowiska kombatan tów, rodzin i sympatyków 19 Pułku Ułanów Wołyńskich..

XII OGÓLNOPOLSKIE ZAWODY MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH W SPORTACH OBRONNYCH

ARTUR GALLUS

W dniach od 2 do 6 lipca na terenie ośrodka wypoczynkowego "Strażak" w Turawie należącego do ZW ZOSP RP w Opolu, odbyły się XII Ogólnopolskie Zawody Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Sportach Obronnych. Jednostka OSP Osowiec uczestniczyła również w tych zawodach, używając sprzęt

potrzebny do ćwiczeń oraz służyła pomocą sędziowską. Zawody zostały rozegrane w kategorii żeńskiej i męskiej, w kolejności:

TRENING – konkurencje objęte programem zawodów,

I ETAP – WIELOBÓJ SPRAWNOŚCIOWY,

- marszbieg zespołowy na orientację
- odcinek specjalny – lina
- odcinek specjalny – łódź
- odcinek specjalny – transport rannego na noszach
- zadanie specjalne – namiot
- zadanie specjalne – odzież ochronna
- zadanie specjalne – ppoż
- zadanie specjalne – ratownictwo na

drodze

- zadanie specjalne – ratownictwo na wodzie
- zadanie specjalne – rzut granatem
- zadanie specjalne – strzelanie szybko
- zadanie specjalne – zmiana koła
- konkurs prezentacji piosenki strażackiej zaliczany do wieloboju, który odbył się nad jeziorem srebrnym

II ETAP – PŁYWANIE,

III ETAP – BIEG ZESPOŁOWY 1000 m

IV ETAP – STRZELANIE SPORTOWE.

W dniu 6 lipca o godz. 17.00 odbyło się uroczyste zakończenie zawodów, na które przybyli zaproszeni goście w osobach, W-ce Prezes ZG ZOSP RP dh Teresa Tiszbierk,

Posel na Sejm RP członek zespołu poselskiego strażaków dh Ryszarda Gala, Prezes ZW ZOSP RP w Opolu dh Andrzej Borowski, Przedstawiciel Nadleśnictwa Turawa pan Henryk Ostrowski, Wójt Gminy Turawa Waldemar Kampa. Uroczystość uświetniła orkiestra strażacka z Łowkowic. W czasie uroczystości wręczono pamiątkowe medale oraz puchary i upominki za zdobyte miejsca. Puchar za FAIR PLAY ufundowało Nadleśnictwo Turawa, Puchar dla najlepszej zawodniczki ufundował Wójt Gminy Turawa, a puchar dla najlepszego zawodnika ufundował Prezes ZW ZOSP RP w Opolu. Zdjęcia na stronie internetowej Osowca. www.osowieclaski.pl

MŁODZI STRAŻACY W PARTNERSKIEJ GMINIE SAALFELDER HÖHE

ARTUR GALLUS

W dniach od 22 do 28 lipca w miejscowości Reschwitz na terenie naszej partnerskiej gminy Saalfelder Höhe i partnerskiego powiatu Saalfeld-Rudolstadt odbył się obóz strażacki dla młodzieży z naszej gminy. Organizatorem obozu była jednostka OSP Osowiec. Całe przedsięwzięcie zostało sfinansowane z wpłaty własnej uczestników w kwocie 75 zł. od osoby, dofinansowania z PNWM (Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży) w kwocie 4823,74, oraz środków budżetowych przeznaczonych na działalność OSP w kwocie 2800 zł. Od 7 lat trwa wymiana z młodzieżą niemiecką i w jednym roku obóz taki odbywa się w Polsce, a w drugim w Niemczech. W tym roku wyjechaliśmy w niedzielę 22 lipca. Po zakwaterowaniu w namiotach odbyło się wspólne powitanie i zapoznanie z terenem obozowiska. Następnego dnia po bardzo zimnej nocy, 4 stopnie, pojechaliśmy do miejscowości Bad Langensalza, gdzie poruszaliśmy się na specjalnej ścieżce wybudowanej pomiędzy koronami drzew. Następnego dnia we wtorek, kiedy to temperatury podniosły się już do 35 stopni, odbywały się zajęcia nauki pływania na basenie kąpielowym w Saalfeldzie. W środę wycieczka do zalanej kopalni łupka i pokaz jak się go obrabia, a w drodze powrotnej pokaz wytopu w hucie i pokaz największej maszyny parowej w Niemczech. W czwartek zajęcia na basenie. W piątek i sobotę, jako że odbywał się tam również obóz dla powiatu Saalfeld-Rudolstadt, odbywały

się konkurencje na zaliczenie sprawności strażackich również przez naszych uczestników. Oczywiście wszyscy, którzy przystąpili do zaliczenia uzyskali specjalność Jugendflamme stufe I i stufe II. Po zaliczeniach rozegrano jeszcze konkurencje terenowe i piłki przez linę, w której nasza drużyna była bezkonkurencyjna i zdobyła wszystkie I miejsca. Każdego dnia po kolacji odbywały się zajęcia obozowe, różne zmyślne zawody i gry. Dzień obozowy kończył się przy wspólnym ognisku śpiewem przy dźwiękach gitary. W niedzielę rano odbyło się wręczenie nagród i o godz. 19.00 byliśmy już z powrotem w Osowcu. Wiele wspólnie przeżyliśmy w trakcie tych ośmiu dni, zawiązało się wiele przyjaźni i sympatii, dlatego też trudny był czas pożegnania. W obozie tym uczestniczyło 38 osób w różnym

wieku z prawie wszystkich miejscowości naszej Gminy oraz 7 opiekunów. Dla niektórych był to pierwszy taki wyjazd za granicę, jak również pierwszy w ogóle na wakacje. Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom za radosne i miłe chwile razem spędzone, jak również opiekunom za troskę i opiekę nad młodzieżą. Zdjęcia z tego wyjazdu znajdują się na stronie internetowej Osowca. www.osowieclaski.pl

PING PONG I KONKURS PIOSENKI. TO JESIENNO – ZIMOWE PROPOZYCJE MŁODZIEŻOWEJ RADY GMINY TURAWA

MŁODZIEŻOWA RADA GMINY TURAWA

Za pośrednictwem „Fali” wszystkich zainteresowanych czytelników zapraszamy już dzisiaj na kolejne dwie propozycje, jakie przygotowała Młodzieżowa Rada Gminy Turawa jeszcze w roku 2012. W październiku rusza kolejny Otwarty

Turniej Tenisa Stołowego „PING PONG W TURAWIE” 2012. Jak w ubiegłych latach tak i tym razem zawitamy z turniejami eliminacyjnymi do kilku miejscowości. Najlepsi na koniec rozgrywek zmierzą się w turnieju finałowym.

W grudniu każdy będzie mógł zaśpiewać w kolejnej odsłonie konkursu piosenki

„Nas Łączy Muzyka” 2012. Zapraszamy wszystkich chętnych i małych i dużych do integracji z muzyką w tle.

Szczegóły imprez znajdziecie pod koniec września na stronie www.turawa.pl w zakładce Młodzieżowa Rada Gminy Turawa.

JAK PRZEBIEGA SEZON NAD JEZIORAMI

TERESA ŻULEWSKA

Choć nie ma mowy o końcu sezonu nad jeziorami, to koniec wakacji może być powodem do małego podsumowania. Ogólnie rzecz ujmując, sezon należy uznać za udany. Po pierwsze pogoda w tym roku była wyśmienita, a po drugie to wielu moich rozmówców uważa, że upadające biura podróży odstraszyły wielu potencjalnych klientów. Szukając czegoś ciekawego trafili nad nasze jeziora. A tu oferty są bogate i różnorodne.

Ośrodek „Centrum Rekreacji i wypoczynku Borowik” prowadzi pani Agata Bronka wraz z mężem Jakubem. Jest tu restauracja z domowymi posiłkami, kawiarnia z bilardem, pensjonat Montana i hotel Zielony, należący do tzw. grupy „Land- Gut - Hotels”. Jest to największa grupa prywatnych hoteli leżących na terenach mało zurbanizowanych w otoczeniu natury. Grupa działa na terenie całej Europy. Goście mają zapewnioną rodzinną atmosferę, gościnność, kultywowanie tradycji regionu. Właściciele proponują gościom w ciągu tygodnia różne atrakcje: ogniska z informacjami o regionie, przejażdżki po wodzie, zabawy dla dzieci i dorosłych, w razie niepogody

grill pod dachem /który może być wykorzystany nie tylko dla gości Borowika/. Na plaży została utworzona przebieralnia i prysznic, a także kawiarnia pod dachem. Hotel Zielony od tego miesiąca ma do dyspozycji salę konferencyjno-bankietową na 120 osób. Obłożenie całego Centrum tego lata kształtowało się w granicach 85%.

Ośrodek Wczasowy „Kormoran” mieści się na ul. Biwakowej nad Jeziorem Turawskim. Posiada miejsca w domkach murowanych i pokoje hotelowe, jest 16 domków, a ogółem 70 miejsc. Od kwietnia do października obłożenie wynosi ok. 80 %, a w sezonie 100 %. Oprócz usług hotelowych ośrodek oferuje organizację różnych imprez i uroczystości. Jest tu również czyściutki basen dla gości. Goście przyjeżdżają ze Śląska, Częstochowy, Wrocławia.

W hotelu „Zacisze” nie zastałam właścicieli, ale pani recepcjonistka poinformowała mnie, że obłożenie w hotelu kształtuje się na poziomie ok. 70% Byli tu goście z Niemiec, Austrii, Szwecji, Norwegii, Czech. Hotel dysponuje całą gamą w SPA. Posiada 70 miejsc hotelowych. Istnieje możliwość urządzania imprez w ogrodzie. Angielska para zawierała swój zwią-

zek małżeński właśnie w tym ogrodzie. W cenie za noclegi jest śniadanie i zabiegi w SPA.

Pan Adam Gorus właściciel ośrodka Jowisz usytuowanego nad Jeziorem Turawskim /kierunek Szczedrzyk/ – „podczas wakacji mieliśmy trzy turnusy obozu żeglarskiego, w sumie ponad 290 osób. Turystów było niewiele. Infrastruktura z tej strony jeziora pozostawia wiele do życzenia”. Ośrodek organizuje także różne imprezy okolicznościowe, zwłaszcza Jowisz II, położony nad Jeziorem Turawskim od strony północnej, dysponuje kilkoma pięknymi salami, w których odbywają się równoległe różne uroczystości. Dysponuje również pokojami hotelowymi.

Jarosław Duda – dzierżawca dwóch dużych campingów – „Turawik nad Jeziorem Turawskim i camping nad Jeziorem Średnim - uważa ten sezon za udany. Przyjeżdża dużo turystów z namiotami i przyczepami campingowymi. Jest tu zaplecze sanitarne i sklepy. Na terenie campingów odbywały się duże imprezy - zloty, koncerty i imprezy sportowe.

Życzymy aby kolejny sezon był również udany, a może jeszcze lepszy.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

UROCZYSTE ZAKOŃCZENIE KONTRAKTU I !

MARCIN GRYSZYK

We wtorek, 7 sierpnia 2012 r. odbyło się uroczyste zakończenie realizacji Kontraktu I – Budowa kanalizacji dla miejscowości Turawa – Marszałki oraz dla północnej części Jeziora Turawskiego. Kontrakt został zrealizowany w ramach projektu „Poprawa gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Turawa – Trias Opolski” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Realizacja tego kontraktu przyczyni się do uporządkowania gospodarki ściekowej na obszarze aglomeracji Turawa, ochrony wód podziemnych oraz poprawy czystości lokalnych wód powierzchniowych. W ramach Kontraktu I wybudowano:

- 33,729 km sieci kanalizacji sanitarnej
- 236 przydomowych przepompowni ścieków
- 254 przykanaliki grawitacyjne
- 20 pompowni sieciowych
- 1 tłocznię

W miejscowości Turawa – Marszałki trwa już podpinanie budynków do wybudowanej sieci kanalizacyjnej, natomiast na północnym brzegu Jeziora Turawskiego, podpinanie budynków rozpocznie się we wrześniu bieżącego roku.

W spotkaniu, którego gospodarzem była Prezes Zarządu WIK Turawa – Pani Danuta Wajs uczestniczyli między innymi przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, Urzędu Gminy Turawa, Radni Gminy

Turawa, przedstawiciele zarówno Wykonawcy – spółki POL-AQUA, jak i Tractebel Engineering nadzorującej przebieg inwestycji. Nie zabrakło również przedstawicieli mieszkańców z terenu objętego realizacją Kontraktu I. Obecni na spotkaniu goście, gratulując Pani Prezes sprawnie przeprowadzonej inwestycji, życzyli również sukcesu podczas finalizacji pozostałych kontraktów.

Dla rozwoju infrastruktury i środowiska

ZAWADA CUP 2012 W TURNIEJU ZAGRAŁY DRUŻYNY Z CZTERECH GMIN!

MŁODZIEŻOWA RADA GMINY TURAWA

Zawada Cup to turniej organizowany z myślą o amatorskich drużynach, które reprezentują swoje środowiska. Obok reprezentacji miejscowości, firm i organizacji w tegorocznej imprezie wzięły również udział drużyny reprezentujące „dzielnice”, co od zawsze było ideą rozgrywek. Już w 2000 roku Zawada Cup był okazją do spotkania się umownych „dzielnic Zawady”, z tą myślą staramy się to kontynuować dzisiaj w nowej – bardziej otwartej i poszerzonej odsłonie turnieju, zaznacza Sebastian Klotka – jeden z organizatorów imprezy.

Od 2000 roku, kiedy rozegrano pierwszy turniej był on lokalną imprezą piłkarską, w której swoje siły mierzyły drużyny z konkretnej części miejscowości. Od 2011 roku, po kilkuletniej przerwie impreza zmieniła swój charakter i stała się otwartą, wakacyjną propozycją dla każdego fana piłki nożnej.

Turniej, dzięki swojej otwartości, zyskuje w Zawadzie i w okolicy grono sympatyków, którzy w wakacyjne popołudnie chcą sportowo spędzić wolny czas, więc chcemy go kontynuować w przyszłości, aby umożliwić – głównie młodzieży – aktywne spędzenie czasu, mówi Patryk Wieczorek, przewodniczący Młodzieżowej rady Gminy Turawa, która jest obecnie głównym organizatorem turnieju.

Turniej w 2011 i 2012 roku mógł zostać poszerzony do formuły Wakacyjnego Festynu Piłkarskiego dzięki wsparciu Gminy Turawa i współpracy Młodzieżowej Rady Gminy, z jego pomysłodawcą, Grupą „SBRT” oraz zaangażowaniu – co jest bardzo ważne – lokalnego środowiska, reprezentowanego przez przedstawicieli Rady Sołeckiej Zawady, Ochotniczej Straży Pożarnej z Zawady oraz LZS-u Zawada. Pomocą w realizacji projektu służyli nam również radni Gminy Turawa w osobach

Andrzeja Skrzypczyk i Joachima Klotka, Publiczna Szkoła Podstawowa w Zawadzie i nieocenieni mieszkańcy, na których rokrocznie w przygotowaniach różnych imprez w Zawadzie można liczyć, za co serdecznie dziękujemy.

W tegorocznej edycji turnieju zmierzyło się 11 zespołów reprezentujących gminy: Opole, Dobrzeń Wielki, Łubniany i Turawa. Zagrały drużyny: Choinki Pikos, Dynamo Zawada, Von Garnier Turawa, Ciesielstwo „Woźny” Kotórz Wielki, FC Dzielnica Opole, FC Biadacz, ECO Marut Team, Sami Swoi Zawada, FC Luboszyce, Dekarstwo Długosz Krzanowice, Zimny Lech Zawada. Po ciekawej rywalizacji w bardzo ciężkich, ze względu na wysoką temperaturę, warunkach w półfinałach imprezy zagrały ze sobą cztery najlepsze ekipy rozgrywek. Choinki Pikos pokonały drużynę Dekarstwo Długosz 2-1, a Von Garnier Turawa uległa Zimnemu Lechowi 1-2. W meczu o trzecie

► miejsce- pomiędzy Dekarstwem Długosz a Von Garnier, który był bardzo wyrównany, o jedną bramkę lepsi okazali się zawodnicy Dekarstwa Długosz z Krzanowic, pokonując Von Garnier Turawa 1-0. W derbowym zawodzkim finale Zimny Lech nie dał szans zmęczonym „Choinkom Pikos”, wygrywając pewnie 5-0.

Królem strzelców został Patryk Bandura (Zimny Lech), zdobywając 7 bramek, najlepszym bramkarzem Manfred Koziol z Von Garnier Turawa, najlepszym zawodnikiem Paweł Niemiec z Dekarstwa Długosz Krzanowice, a drużyną Fair Play wybrano Von Garnier Turawa.

Obok rozgrywek na boisku Młodzieżowa Rada Gminy Turawa przygotowała szereg konkurencji sprawnościowych dla każdego, rozegrano również konkurs rzutów karnych „Bramkarz kontra”.

Podczas wieczornej części, gdzie bawili się z zespołem „Runway” starsi i młodszy okazała do świętowania zwycięstwa i rozpamiętywania porażek. Na koniec dla wszyst-

kich uczestników festynu w niebo wystrzeliły fajerwerki, zapraszając w ten sposób na kolejną imprezę z cyklu Zawada Cup już za rok.

Zdjęcia z turnieju i festynu do pobrania ze strony www.sbrt.w8w.pl, większa relacja na

stronie turawa.pl w zakładce Młodzieżowa Rada Gminy.

Dziękujemy redakcji „Beczki” za zainteresowanie się młodzieżową inicjatywą, dzięki czemu możemy zachęcić do udziału w kolejnej edycji większe grono zainteresowanych.

NOWINKI Z OSOWCA

ARTUR GALLUS

Mama, mamusia, matenka... - na ile sposobów można wymawiać to słowo? Ile kryje w sobie treści? Ile zawartej w nim miłości i poświęcenia? To słowo tak bliskie każdemu z nas. Ile wobec Niej mamy wdzięczności, dowiedli uczniowie z klas O-III Publicznej Szkoły Podstawowej w Osowcu. W dniu 5 czerwca przygotowani przez swoje panie wychowawczynie zaprezentowali bogaty i różnorodny program artystyczny podczas akademii środowiskowej, która odbyła się w godzinach późno popołudniowych w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Osowcu. Oprócz słów wdzięczności były również własnoręcznie wykonane przez uczniów laurki i upominki. Licznie przybyli goście mogli, słuchając występów swoich pociech, częstować się pysznym ciastem, popijając kawą lub herbatą. Czas szybko upłynął w miłej, rodzinnej atmosferze

W dniach od 18 do 20 czerwca członkinie Stowarzyszenia „Nasz Osowiec” pracowały przy terenach zielonych. Poprzesadzano kwiaty i krzewy, wykonano większą rabatę, którą łatwiej będzie utrzymać. Następnie zabrano się za uprzątnięcie ronda obok złomowiska. Po tegorocznej zimie wiele krzewów wymarzło i dlatego trzeba było usunąć

zeschnięte pędy. Teraz miejsca te wyglądają ładniej. Pozostało jeszcze uprzątnięcie parkujących tam przyczep, które szpecą nam to miejsce. Tym jednak zajmują się służby Urzędu Gminy.

W tych dniach rozpoczęły się już prace związane z przygotowaniem nowej korony żniwnej. Panie zebrały się w Trzęsinie i rozebrały starą koronę, a do nowej już zbierane są kłosa.

W sierpniu oddano do użytku ostatni fragment chodnika w Osowcu. Po reformie szkolnictwa w naszej gminie w 2002 r. kartą przetargową w likwidacji przedszkola w Osowcu była budowa chodnika z Osowca do Węgier, aby dzieci mogły bezpiecznie przemieszczać się pomiędzy miejscowościami. Projekt gminny, którego wykonawcą i płatnikiem było Starostwo Powiatowe został jednak zakończony na moście i nie obejmował odcinka w Osowcu. Kiedy powstało stowarzyszenie „Nasz Osowiec”, zaraz jako pierwsze zadanie, przyjęło sobie wykonanie dalszej części chodnika, jak również chodnika w centrum wsi. Nie było to łatwe zadanie, gdyż stowarzyszenie nie posiadało żadnych środków finansowych na to zadanie. Podjęto więc starania, aby wykonać jak najtaniej projekt techniczny i pod-

kłady geodezyjne. Tutaj z wielką pomocą przyszedł nam Pan Alfred Kwaczała - geodeta zamieszkały w Trzęsinie, który zrobił nam wszystkie potrzebne podkłady geodezyjne, natomiast projekt wykonała nam nieodpłatnie Pani Anna Siemaszko zamieszkała w Osowcu. Kiedy mieliśmy projekt, trzeba było poszukać środków na wykonanie. Wtedy przystąpiono do rozmów ze Starostwem Powiatowym o partycypacji w kosztach budowy, oraz z Urzędem Gminy o wsparcie finansowe na zakup materiałów. Po wielu trudnych rozmowach i dość długim czasie, bo aż cztery lata, udało się wykonać nakreślone sobie zadanie. Przy okazji udało się namówić Spółdzielnię Mieszkaniową, aby wykonać też nowy chodnik przed blokiem i zagospodarować to miejsce. Tak pokrótce wyglądała cała historia związana z tym zadaniem. Wiele było też uwag, co do wykonania i samego zamysłu, jednak naszym zdaniem chodniki te są potrzebne i będą służyć wszystkim mieszkańcom, a przede wszystkim przyczynią się do lepszego bezpieczeństwa na drodze. Chcielibyśmy też podziękować wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do ich wykonania i do ich utrzymania teraz w czystości, za każdy gest dobrej woli, zaangażowanie, za wszystko. Mamy nadzieję, że niedługo Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”

w Turawie, jak również właściciel piekarni zagospodarują swoje tereny i wtedy centrum naszej miejscowości nabierze blasku.

W dniu 30 sierpnia zakończono prace przy koronie dożynkowej. Pierwszy raz panie spotkały się 2 sierpnia i rozpoczęły prace. Nie były to jednak pierwsze prace, ponieważ jak pisałem wcześniej, trzeba było zebrać zboże i odpowiednią słomę. Wykonano też nowy stelaż, który właściwie jest kręgosłupem tego dzieła. W pracach uczestniczyło wiele osób z Osowca i Trzęsiny, których z imienia i nazwiska nie sposób wymienić, a bez których pomocy nie powstałaby tak misternie wykonana korona dożynkowa.

Wiele prac z ziarenkami wykonywanych było w domach. Ostatecznie jednak korona wykonywana była u pani Marii Sopa w Trzęsiny, która użyczyła po raz kolejny miejsca. Stowarzyszenie "Nasz Osowiec", dzięki wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do wykonania korony, dzieciom, młodzieży, paniom i panom za zaangażowanie i wkład pracy.

Natomiast w dniu 2 września w Kotorzu Małym odbyły się Dożynki Gminne. W korowodzie jak i konkursie koron uczestniczyła również nasza korona dożynkowa. Wszystkie korony otrzymały wyróżnienie 100 zł. oraz pamiątkowy dyplom. Wyróż-

nienie za gospodarność z rąk Wójta otrzymał pan Ireneusz Rachwałik oraz w barwnych korowodach II miejsce zajął pan Teofil Panek. Zdjęcia z wszystkich wydarzeń na stronie internetowej Osowca.

www.osowiecslaski.pl

MAMY SIĘ CZYM POCHWALIĆ...

KARINA LOCH

DYREKTOR PSP w OSOWCU

Uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Osowcu aktywnie pracują na jej wizerunek, chętnie uczestnicząc w projektach edukacyjnych i różnego rodzaju konkursach. Ważnym projektem realizowanym przez cały ubiegły rok szkolny był projekt ogólnopolski Szkoła z klasą 2.0. Polegał on na zachęceniu uczniów i nauczycieli do stosowania technologii informacyjnej w procesie edukacyjnym.

Wiele prac z ziarenkami wykonywanych było w domach. Ostatecznie jednak korona wykonywana była u pani Marii Sopa w Trzęsiny, która użyczyła po raz kolejny miejsca. Stowarzyszenie "Nasz Osowiec", dzięki wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do wykonania korony, dzieciom, młodzieży, paniom i panom za zaangażowanie i wkład pracy.

Swoimi dokonaniem pochwaliśmy się podczas Festiwalu 2.0, który odbył się 1 czerwca 2012r. Podczas imprezy grupa pani Panicz pokazała najlepsze prezentacje multimedialne o krajach anglojęzycznych, przygotowała i przeprowadziła quiz na ten temat. Grupa pani Matysek zajęła się doskonaleniem sprawności ortograficznej poprzez szereg działań z tym związanych, co przedstawiła również w formie prezentacji. Grupa pani Reguły przez cały semestr przygotowywała przedstawienie teatralne

pt: O pięknym Jacku, brzydkim Wacku i pół na pół Placku, wykorzystując do tego technologie informacyjne, które zaprezentowała publiczności zebranej w sali.

Ten projekt był bardzo ważny, ponieważ zachęcił nauczycieli do bardziej kreatywnego korzystania z technologii informacyjnej w procesie nauczania, a uczniowie dzięki temu uczy się, że komputer nie służy tylko do zabawy. Po ukończeniu projektu szkoła otrzymała certyfikat Szkoła z klasą 2.0 oraz router.

Drugim realizowanym przez nas projektem był projekt Czas na Zdrowie zorganizowany przez Bank Ochrony Środowiska w Warszawie, który miał na celu promocję zdrowego stylu życia. Przebiegał on w dwóch etapach. W pierwszym zajęliśmy 6 miejsce w kraju na 102 szkoły, a w drugim również 6 miejsce w kraju na 95 szkół podstawowych. Kontynuacją tego projektu był konkurs pt: Zdrowy styl życia inwestycją w przyszłość zorganizowany przez Agencję Rynku Rolnego i Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Opolu. Zdobyliśmy w nim 2 miejsce w województwie. Nasza szkoła przystąpiła także do trzeciego projektu pt: **Edukacja ku przyszłości**, zorganizowanego przez Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego w Opolu, a współfinansowanego przez UE ▶

► w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki temu szkolne zasoby powiększyły się o 12 tabletów, 2 aparaty cyfrowe, 2 drukarki kolorowe.

Nasi uczniowie rozwijali zainteresowania w czasie festiwalu młodych filmowców **Lamki 2012** w Opolu oraz wzięli udział w zajęciach animacji poklatkowej zorganizowanych w szkole przez wolontariuszy Projektora.

W mijającym roku szkolnym nasi uczniowie uczestniczyli w wielu konkursach przedmiotowych, w których odnieśli znaczące osiągnięcia. Piotr Król, uczeń klasy VI, został laureatem Wojewódzkiego Konkursu Języka Niemieckiego, a Julia Żaba – uczennica klasy VI, została finalistką Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego. Uczeń klasy IV – Łukasz Simbiga został finalistą Wojewódzkiego Konkursu Matematycznego i otrzymał wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym Kan-

gur. Takie wyróżnienie otrzymał również uczeń klasy III – Marcin Nowak. Uczniowie uczestniczyli w Ogólnopolskim Konkursie Przyrodniczym Ekoplaneta – wyróżnienie otrzymał Adam Plotnik – uczeń klasy V w Ogólnopolskim Konkursie Ekologicznym EkoTest, Ogólnopolskim Konkursie dotyczącym zdrowia MediTest. Nasi podopieczni brali również udział w Konkursie Języka Angielskiego FOX, w którym wyróżnienie otrzymał Joseph Iglesias – uczeń klasy III. Uczniowie brali udział w dziesięciu rozgrywkach sportowych, a tytuł najlepszego sportowca otrzymał Michał Mucha – uczeń klasy VI, który od najmłodszych lat reprezentował szkołę we wszelkich rozgrywkach sportowych. W tym roku zdobył VII miejsce w Półfinale Szkolnych Igrzysk Sportowych SZS w Lekkiej Atletyce oraz VI miejsce w Półfinale Szkolnych Igrzysk Sportowych

LZS w Lekkiej Atletyce. Niestety, nie brał udziału w finale tych igrzysk z powodu kontuzji nogi.

We wrześniu ubiegłego roku została otwarta w naszej szkole sala przyrody, urządzona za kwotę 40 tys. złotych, wygraną w projekcie zorganizowanym przez Tauron – Ekoenergię, w którym otrzymaliśmy tytuł **Naturalnie Najlepsi**.

NASZ PROJEKT CZAS NA ZDROWIE

ELŻBIETA SOBIERSKA

NAUCZYCIEL PSP W OSOWCU

W minionym roku szkolnym Publiczna Szkoła Podstawowa w Osowcu ukończyła projekt edukacyjny **Czas na Zdrowie**, którego organizatorem był Bank Ochrony Środowiska w Warszawie.

Celem przedsięwzięcia było propagowanie zdrowego stylu życia wśród naszej społeczności szkolnej i w środowisku lokalnym. Koordynatorem projektu została pani Elżbieta Sobierska. Składał się on z dwóch etapów. W pierwszym stworzyliśmy dziesięcioosobową grupę uczniów – **EkoPaczkę**, której zadaniem było realizowanie wszystkich działań związanych z projektem. Do wykonania mieliśmy wiele zadań: opracowanie logo grupy, wykonanie prezentacji multimedialnej na temat realizowanych celów, zaprojektowanie i wykonanie plakatów oraz haseł promujących zdrowie, stworzenie mapy gospodarstw ekologicznych, występujących w najbliższej okolicy, zorganizowanie wyjść do lokalnych gospodarstw,

przeprowadzenie konkursów na tematy związane ze zdrowym stylem życia. Całość podsumował happening, w którym uczestniczyli uczniowie i wszyscy pracownicy naszej szkoły oraz zaproszeni goście z Agencji Rynku Rolnego w Opolu. 24 kwietnia barwny korowód przemaszzerował ulicami Osowca.

Druga część projektu to organizacja Festynu Zdrowia. Odbył się on 12 maja 2012 roku. Cała impreza miała miejsce w budynku szkoły przy ulicy Fabrycznej. Festyn odwiedziło wielu wymienionych gości: Wójt Gminy Turawa – Waldemar Kampa, przedstawiciele Urzędu Gminy Turawa i Lasów Państwowych Nadleśnictwa Turawa, przedstawiciele Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Opolu, przedstawiciele Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosio-
wie, trener piłkarskiej drużyny młodzieżowej Stal Osowiec – Grzegorz Nowakowski, dyrektor Agencji Rynku Rolnego Oddziału Terenowego w Opolu – pani Agnieszka Zagola, nasz Proboszcz, strażacy z OSP w Osowcu oraz ratownicy medyczni z Woje-

wódzkiego Centrum Medycznego w Opolu i inni goście.

Podczas Festynu Zdrowia EkoPaczka przed-

stawiała prezentację multimedialną na temat wykonanych przez siebie zadań związanych z projektem. Odbył się też pokaz filmowy cyklu Śmietnik w mojej głowie, który stanowił obowiązkowy element projektu. Poszczególne odcinki były przeplatane występami artystycznymi przygotowanymi przez naszych uczniów. Uczestnicy Festynu

częstowali się wspaniałymi, zdrowymi produktami, potrawami i świeżo przygotowanymi sokami. Ważnym elementem były gry i zabawy ruchowe, w których uczestniczyli nasi uczniowie wraz z rodzicami. Można było również poznać technikę chodzenia nordic walking, odświeżyć sobie wiedzę z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz

zmierzyć poziom cukru i ciśnienie krwi.

Ciężka praca się opłaca, ponieważ zajęliśmy 6 miejsce w kraju na 95 szkół! Był to już nie pierwszy tego typu projekt podjęty przez naszą szkołę i dzięki temu jesteśmy animatorem takich działań w regionie.

JAK ŚWIĘTOWALIŚMY 450-LECIE TURAWY

TERESA ŻULEWSKA
SOŁTYS

Uroczysty jubileusz naszej wsi zaplanowaliśmy na dwa dni sierpniowe. Jak zawsze obawialiśmy się o pogodę, bo imprezy plenerowe są udane wtedy, kiedy pogoda sprzyja. Sprzyjała, była wymarzona, bo ani upał, ani deszcz nie przeszkadzał. Dlatego też mieliśmy całe tłumy uczestników – naszych mieszkańców i gości.

W sobotę 4 sierpnia, odbyło się odsłonięcie kamienia pamiątkowego, na którym widniejący napis przypomina o dacie, kiedy wieś nazwana została Turawą. Już tam, obok kamienia zebrało się duże grono mieszkańców przebranych w stroje z różnych epok. To cieszy, bo apelowaliśmy do mieszkańców o przebranie się w stroje historyczne. I tak w tych strojach uczestniczyliśmy we mszy św. polowej pod namiotem, w intencji byłych i obecnych mieszkańców. A po mszy pozowaliśmy wszyscy do wspólnego zdjęcia, które będzie miało napis 450 lat Turawy, będzie to pamiątka z tej uroczystości. Później, wspólnym kolorowym korowodem przeszliśmy przez naszą Turawę. Nie byłby on taki piękny i uroczysty, gdyby nie Orkiestra Dęta z Węgier. Oni sprawili, że korowód miał charakter uroczysty. Orkiestra sprawiła nam ogromną radość. Tym bardziej, że jeszcze po korowodzie przed namiotem zagrali dla nas kilka utworów. Jesteśmy im za to bardzo wdzięczni. Teraz przyszedł czas na część oficjalną. Po krótkim wystąpieniu, w którym nawiązałam do

tej historycznej daty, zabrał głos pan wójt Waldemar Kampa, który złożył życzenia naszym mieszkańcom. Tak się składa, że w tym roku, kiedy świętujemy nasz jubileusz, nasze młode Stowarzyszenie „Wielkie Księstwo Turawskie” zostało zarejestrowane i oficjalnie może działać. Dlatego właśnie przedstawiciele tego stowarzyszenia – Michał Jakubowski i Dominik Wiczorek w krótkich wystąpieniach zaprezentowali ideę swojej działalności.

Rada Sołecka uznała, że uroczystość taka jest dobrą okazją, aby docenić tych mieszkańców naszej wsi, którzy w szczególny sposób przyczynili się do jej rozwoju i działali na różnej płaszczyźnie dla dobra naszych mieszkańców. Dlatego przypadł mi w udziale zaszczyt wręczenia dyplomów uznania dla wytypowanych osób. Są to:

Alfred Kupka, znany badacz naszej lokalnej historii, pasjonat w tej dziedzinie, autor wielu ciekawych cykli historycznych dotyczących naszej wsi i okolic, które od lat

publikowane są w kwartalniku „Fala”, autor publikacji „Historia Turawy, najważniejsze momenty z dziejów wsi i mieszkańców”.

Walter Świerc, były wójt Gminy Turawa, historyk, autor wielu publikacji o naszej wsi i gminie, założyciel Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej i jego wieloletni przewodniczący, założyciel kwartalnika „Fala”, autor wielu grafik, ukazujących nasze zabytki i przyrodę. Pan Świerc wykazuje wielką troskę o losy pałacu w Turawie, który może być naszą perełką, a tymczasem niszczeje.

Anna Ożarska, wieloletnia nauczycielka byłej Szkoły Podstawowej w Turawie, wychowawca wielu pokoleń dzieci i młodzieży, udzielająca się społecznie przez długie lata, członek Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej.

Stanisław Golik, księgowy Towarzystwa Ziemi Turawskiej od początku jego istnienia, społecznik, chętnie udzielający się w różnych pracach.

► Maria Syboń, obecna radna Rady Gminy, od wielu lat udzielająca się społecznie we wszystkich działaniach w szkole, na terenie wsi, w parafii, potrafi walczyć o dobro naszej wsi, nieoceniona w pomocy, dobrych pomysłach i dobrych radach, perfekcyjnie wykonująca swoje obowiązki jako radna.

Grażyna Szczurek, kierownik Gminnej Bibliotek Publicznej, którą od wielu lat wzorowo prowadzi, organizując różne działania, spotkania autorskie, wystawy, informację turystyczną itp.

Brygida Mach, wieloletnia dyrektor Przedszkola Publicznego w Turawie, wzorowo prowadzonego, udzielająca się społecznie w pracach na rzecz wsi.

Henryk Dudek, członek Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej, inicjator wielu dobrych pomysłów a przede wszystkim od wielu, wielu lat sponsor wszystkich imprez i uroczystości wiejskich, szkolnych i sportowych. Radzisława Kwiatek, wieloletnia kierownik Poczty Polskiej w Turawie, udzielająca się społecznie.

Henryk Graczyk, były wieloletni dyrektor Szkoły Podstawowej w Turawie, wychowawca wielu pokoleń młodzieży, członek Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej, były członek Rady Sołeckiej w Turawie.

Dorota Wieczorek, była sołtys wsi Turawa. Za Jej kadencji po raz pierwszy od wielu, wielu lat zostały zorganizowane dożynki gminne w Turawie, które były nadzwyczaj udane, jest też jedną z pomysłodawczyń powstania klubu wiejskiego „Zgoda”, wychowała rzesze młodzieży w miłości do muzyki.

Leonard Richta, były dyrektor Domu Dziecka w Turawie, wychowawca wielu pokoleń dzieci i młodzieży, wieloletni redaktor naczelny kwartalnika „Fala”, jeden z założycieli Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej.

Alfreda Krysztofiak, wieloletnia nauczycielka, była radna naszej wsi, podejmowała wiele skutecznych działań, aby nasz staw Tonloch był dostępny dla mieszkańców.

Eryka Matysek, obecna dyrektor Gimnazjum w Turawie, dzięki Jej staraniom gimnazjum w Turawie jest placówką, którą można się szczyć.

Janusz Buczek, poprzedni sołtys naszej wsi,

dobry organizator, inicjator wielu dobrych działań dla mieszkańców i wsi, swoją postawą zachęcił wielu mieszkańców do działania.

Edward Pastuszczak, wieloletni prezes LZS Turawa, dbający o styl gry zawodników i stan techniczny naszego boiska wiejskiego.

Stanisław Pikul, wieloletni nauczyciel szkoły w Turawie, również wychowawca w Domu Dziecka, były członek kolegium redakcyjnego kwartalnika „Fala”, autor wielu ciekawych artykułów.

Jan Słowik, były wieloletni Nadleśniczy w Turawie, członek zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej.

Henryk Jakubowski, były dyrektor PGR-u w Turawie, który dawał zatrudnienie wielkiej rzeszy naszych mieszkańców, członek Towarzystwa Ziemi Turawskiej, autor wielu artykułów w „Fali”.

Franciszek Mykietów, były naczelnik Gminy Turawa, były przewodniczący Rady Gminy, obecnie członek Rady Sołeckiej w Turawie.

Po części oficjalnej wystąpił nasz chór parafialny, który zaśpiewał nam kilka ludowych utworów, zrobili to pięknie, słuchaliśmy chóru z uwagą i przyjemnością. Na scenie wystąpił też ludowy zespół „Jazwinki” z Bierdzan, pięknie śpiewali i uprzyjemnili nam czas. Żeby tradycji stało się zadość, to oczywiście musiała być rybka. „Bajka o rybaku i złotej rybce z Jeziora Turawskiego” została przedstawiona przez dzieci z Turawy: Julia Czech, Mirela Libera, Karolina Smok, Wiktoria Simbiga, Michał Wilk, Łukasz Simbiga. Dzieci świetnie wcieliły się w aktorów, a złota rybka została poproszona o czystą wodę w naszym jeziorze. A później wszyscy śpiewaliśmy piosenkę „Nasza Turawa”, do znanej melodii „Poszła Karolinka”, słowa do niej napisał mój mąż. Wszyscy mieli słowa tej piosenki wydrukowane i wszyscy śpiewaliśmy ją. Wieczorem były występy piosenkarek, kabaret Maształscy i oczywiście zabawa do późnych godzin.

Drugi dzień rozpoczął się spektaklem teatryku „Dino”, w wykonaniu aktorów Teatru Lalki i Aktora z Opola, do wspólnej zabawy zaproszone zostały nasze dzieci i rodzice. Z radością oglądaliśmy i słuchaliśmy kolejnego zespołu ludowego „Osowiec”. Swoją obecnością radość sprawiły nam Zespoły Śpiewacze z Kotorza Małego, w tym występie było bardzo dużo różnorodności - i teksty kabaretowe, które nas rozba-

wiły i piosenki. Był to fajny występ. Po tym występie oglądaliśmy już przed namiotem pokaz futbolu amerykańskiego, panowie w odpowiednich strojach wzbudzili wielkie zainteresowanie. A potem wszyscy zostali rozgrzani do czerwoności, kiedy pani Karolina Tychoń przeprowadziła pokaz tańca Zumba, najfajniejsze było to, że panowie w strojach futbolu amerykańskiego włączyli się do tego tańca, cała sala miała niezłą zabawę. Wieczorem wystąpiła grupa rockowa młodych studentów z Wrocławia Fairy Tale Show. Dali czadu, grając świetną muzykę i odnosząc duże sukcesy na różnych scenach.

Nie zdołalibyśmy zorganizować naszego święta, gdyby nie pomoc życzliwych nam ludzi. Pragnę więc podziękować wszystkim sponsorom, którzy wsparli nasze działania. Nie wymieniam ich, aby kogoś nie pominąć. Pragnę podziękować wszystkim, którzy pracowali fizycznie przy festynie, dekorowali i sprzątali wieś. Dziękuję wszystkim paniom, które piekły ciasta, pracowały w kuchni, dbały o porządek. Dziękuję członkom stowarzyszenia Wielkie Księstwo Turawskie, którzy bardzo aktywnie włączyli się do pomocy i organizacji naszego jubileuszu. Pragnę podziękować członkom zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Turawskiej, którzy bardzo nas wspierali i pomagali.

Słowa podziękowania kieruję do gości, którzy zaszczycili nas swą obecnością, a szczególne słowa podziękowania kieruję do naszych mieszkańców, którzy tak licznie uczestniczyli w naszym święcie, dla Was przecież zorganizowaliśmy to święto. Dziękuję wszystkim.

Jestem szczęśliwa, że to święto odbyło się bez żadnych incydentów. Tutaj pragnę podziękować Ochotniczej Straży Pożarnej z Kotorza Wielkiego, która dbała o porządek i bezpieczeństwo.

Moim skromnym zdaniem uważam, że Jubileusz 450-lecia Turawy był udany.

*Zdjęcia z imprezy
na stronie 31.*

PROMUJEMY NASZĄ GMINĘ

AGNIESZKA WALUŚ

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Dinozaurów, którego członkiem jest również gmina Turawa, rokrocznie organizuje konkurs „Moja wieś, moje miejsce”. W tym roku odbyła się jego trzecia edycja. Celem tego przedsięwzięcia jest prezentacja ciekawych osób, miejsc i legend związanych z terenem działania LGD. W tym roku wśród wyróżnionych prac znalazła się opowieść Martyny Spyry ucz. kl. Ib zatytułowana „Historia powstania kościoła w Kotorzu Wielkim”. 30 maja 2012 roku w Publicznym

Gimnazjum nr 1 w Zawadzkiem odbyła się uroczysta gala podsumowująca konkurs. Wszyscy uczestnicy otrzymali miłe upominki. Udział w takim konkursie pozwala doskonalić umiejętność redagowania dłuższych form wypowiedzi, uczy samodzielności w zbieraniu informacji, utrwala miłość do własnej „małej ojczyzny”, poza tym to doskonała promocja gminy. Chciałabym prosić wszystkich dorosłych mieszkańców gminy Turawa o niesienie pomocy naszym uczniom w zbieraniu ciekawych informacji, które mogą stać się inspiracją do napisania prac w kolejnych edycjach konkursu.

Nasi uczniowie – uczestnicy konkursu

JUBILEUSZ 100- LECIA POWSTANIA JEDNOSTKI.

KLIMEK ZYGFRYD

Pojawienie się artykułu o naszej uroczystości wzbudziło duże zainteresowanie mieszkańców gminy, dlatego poproszono nas o udzielenie bardziej szczegółowych informacji z obchodów stulecia jednostki. W dniach 19.-20.05.2012r. w Węgrach odbyła się długo wyczekiwana i podniosła uroczystość. Ochotnicza Straż Pożarna w Węgrach obchodziła jubileusz 100-lecia powstania jednostki. Strażacy już od dawna przygotowywali się do swojego święta, odnawiali budynek i dokonywali wszelkich starań, by uroczystość podnosiła rangę rocznicy. Powróćmy jednak do początku powstania OSP. W 1912 roku zrodziła się potrzeba założenia strażnicy. Mieszkańcy zgodnie, by móc przeciwstawić się żywiołowi, wspólnie zakładają Ochotniczą Straż Pożarną. Komendantem straży został Mateusz Wróbel. Wprawdzie była to straż bez wyposażenia i mundurów, ale w zorganizowanej grupie łatwiej można było walczyć z żywiołem. W 1988r. narodził się pomysł wybudowania nowej strażnicy. Tak więc 16 maja 1992r., już na nowym miejscu jednostki, odbyło się uroczyste otwarcie nowej remizy. Na przestrzeni lat OSP zdobywało nowy sprzęt, wozy bojowe, podnosiło swoje kwalifikacje. Jednostka prężnie się rozwijała i gromadziła nowe

doświadczenia, dlatego jesteśmy pewni, iż nadal będzie aktywna i w dalszym ciągu chronić nas będzie od niesprzyjającego żywiołu.

Dnia 19.05.2012r. w sobotę po uroczystej Mszy Św. i przemarszu ulicami Węgier, rozpoczął się podniosły apel. Po złożeniu meldunku Prezesowi Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP Andrzejowi Borowskiemu, otwarcia dokonał wice- prezes Zarządu OSP- Węgry Zygfryd Klimek. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością m.in. Podsekretarz Stanu MSW- Stanisław Rakoczy, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi- Andrzej Butra, Wice-Przewodniczący Poselskiego Zespołu Strażaków- poseł Ryszard Galla. Jednostka otrzymała jedno z najwyższych odznaczeń- Złoty Znak Związku, którym uhonorowano sztandar. Również wielu strażaków

otrzymało medale i odznaczenia strażackie, za zasługi, zaangażowanie oraz wkład pracy na rzecz OSP. Osoby odznaczone „Złotą Odznaką Jubileuszową” to: Mateusz Pech, Dawid Klimek, Rafał Jonczyk, Józef Świerc, Marek Konieczko, Robert Pielawa. Odznaka honorowa „Za zasługi województwa opolskiego” została przyznana następującym druhom: Bernard Czopka, Jan Baron, Ryszard Pielawa. Odznaka „Wzorowy strażak” została przyznana druhom: Piotr Świerc, Rajmund Wiench, Krzysztof Kowol, Kamil Kałuża. Osoby odznaczone brązowym medalem „Za zasługi dla pożarnictwa” to: Robert Słowik, Marek Szymon, Krzysztof Komor, Rafał Fikus, Paweł Pielawa, Jan Świerc, Michał Morawiec, Andrzej Kowalczyk, Marcin Wieczorek, Roman Langner, Norbert Lakwa, Marcin Wiench, Tomasz Konieczko. Srebrny medal „Za zasługi dla pożarnictwa” został przyznany: Zygfrydowi Klimek i Józefowi Knopp. Zaś Złoty medal „Za zasługi dla pożarnictwa” został przyznany druhom: Andrzej Świerc, Norbert Matuszek, Józef Wieczorek, Alojzy Frasek, Bernard Gwóźdź, Herman Słowik.

Także członkowie Orkiestry działającej przy OSP zostali wyróżnieni brązowym medalem „Za zasługi dla pożarnictwa”, są nimi: Rafał Czok, Andrzej Powrośnik, Tomasz Pyka, Roman Pyka, Patrycja Klimek, Marek Wie-

► czorek, Damian Sorówka, Mariusz Mrugała. Po uroczystym apelu nastąpiła biesiada strażacka w namiocie. Na scenie zaprezentowały się dzieci ze Społecznej Szkoły Podstawowej, zespół Andantino, Orkiestra OSP- Węgry razem z zaprzyjaźnioną Orkiestrą z Komprachcic. Wieczorem mogliśmy być świadkami koncertu Klaudii i Kasi Chwołka, które wprawiły nas w bardzo dobry nastrój przed zabawą strażacką z udziałem zespołu „The Boss-Rataje”.

Drugi dzień biesiady rozpoczął się występami najmłodszych artystów- Szkrabów, którzy bez tremy zaprezentowali nam swoje umiejętności, nie tylko wokalne, ale i taneczne. Kolejnymi

wykonawcami byli Bożena i Krzysztof, prezentując nam taniec towarzyski, następnie Ethno-Drums z Dobrzecza Wielkiego, ukazując nam rąbek afrykańskiej kultury, a także ochotnicy mogli spróbować swoich sił na parkiecie razem z zespołem. Popołudnie uświetnili swoją obecnością kolejni artyści, którymi byli zespół Bajery, a także zespół Piotra Szefera. Wieczorem przegrywał nam zespół Alle'gro i zapraszał do wspólnego świętowania. Idea zorganizowania uroczystości 100-lecia OSP- Węgry była dla nas bardzo ważna. Dzięki ludziom dobrej woli, którzy wsparli naszą inicjatywę, uroczystość ta miała możliwość odbycia się z tak pozytywnym skutkiem. Chcie-

libyśmy jeszcze raz serdecznie podziękować za bezcenne wsparcie, które nam zapewniłście. Jesteście dowodem na istnienie ludzi dobrej woli, na których można zawsze polegać.

PODZIĘKOWANIE

RÓŻA WIECZOREK

SOŁTYS

Najserdeczniejsze podziękowania wszystkim mieszkańcom Węgry za złożone ofiary, za przejaw życzliwości, za włożony wkład pracy w przygotowanie uroczystości Prymicyjnej, członkom mojej Rady Sołeckiej, darczyńcom, organizacjom społecznym, strażakom z OSP, orkiestrze parafialnej, Sołtysowi Osowca – Trzęsiny z oso-

bami współpracującymi, Pani Sołtys z Kolanowic z Radą Sołecką, gospodyniom, które przygotowywały ciasta, paniom, panienkom i panom przy obsłudze, Państwu Matyszków za dekoracje w namiotach, Państwu Halupczok za użyczenie samochodu do przewożenia flag, Panu Damianowi Puszcz za bezpłatne użyczenie namiotów, jego pracownikom i mężczyznom za pracę przy montażu i demontażu namiotów, organizacjom społecznym spoza naszej Parafii tj. Sołtysowi,

członkom Rady Sołeckiej i strażakom z OSP Zawada za bezpłatne użyczenie namiotów, za pracę przy ich montażu i demontażu, P.U.H. „BIS” w Zawadzie, Dyrektorowi Hipermarketu „CARREFOUR” CH TURAWA-PARK, Kierownikowi Obwodu Drogowego w Kotorzu Małym, członkom rodziny i przyjaciołom, którzy bezpośrednio ze mną współpracowali, służyli radą i pomocą i wszystkim ludziom dobrej woli

bardzo, bardzo dziękuję

ŚWIĘTO RODZINY W SSP W WĘGRACH

–OTWARCIE NOWEGO SKRZYDŁA SZKOŁY

JUSTYNA PROCHOTA

Stało się już tradycją, że pod koniec każdego roku szkolnego w Społecznej Szkole Podstawowej w Węgrach odbywa się coroczne Święto Rodziny, fantastyczna impreza dzieci, rodziców, babć,

dziadków i nie tylko. Tegoroczna uroczystość, która odbyła się 3 czerwca 2012 roku miała dla wszystkich szczególne znaczenie, bowiem głównym punktem programu było uroczyste otwarcie nowego skrzydła szkoły. Powstało ono dzięki ogromnej deter-

minacji szeregu osób na czele z Panią Dyrektorem oraz Zarządem Stowarzyszenia „Przyjazna Szkoła”. Nie byłoby to jednak możliwe, gdyby nie rzesza osób oraz instytucji, którym leży na sercu dobro dzieci. To dzięki ich zaangażowaniu oraz ogromnej determinacji mogło

się ziścić marzenie wielu ludzi, które będzie służyło następnym pokoleniom. Dlatego też z tego miejsca pragniemy serdecznie i z całego serca podziękować wszystkim, którzy wnieśli swój wkład, swoją mniejszą bądź większą „cegielkę” w budowę tego pięknego dzieła, które może być symbolem i przesłaniem, że wszystko jest możliwe, jeśli się tego bardzo i naprawdę pragnie. Jeśli się w to wierzy.

*Szanowni Państwo – Sponsorzy, Rodzice,
Mieszkańcy Węgier, Nauczyciele*

DZIĘKUJEMY.

NOWINKI ZAKRZOWSKIE

MARIA ZUBEIL

Zakrzowskie Koło Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku zorganizowało w dniu 28 lipca festyn rodzinny. Gwoździem imprezy był mecz piłki nożnej. Do rozgrywek przystąpiły cztery drużyny: młodzież z Radowa, która zdobyła pierwsze miejsce, młodzież z Zakrzowa, pracownicy Zakładu Elektrycznego pana Pawła Kansy oraz zakrzowscy oldboje, którzy szli jak burza i nawet nie odnieśli żadnej kontuzji. Był kołacz, kielbaski z różną,

a wszystkich do późnych godzin nocnych zabrał zespół DUO ELEKTRIX z Zawady.

Tym razem mieszkańcy ul. Kościelnej zajęli się wykonaniem korony żniwnej. Piękna korona pojechała 2 września na Dożynki Gminne do Kotorza Małego. Całej grupie za żmudną pracę i reprezentowanie wsi na dożynkach wszyscy mieszkańcy Zakrzowa składają podziękowanie.

Ze środków funduszu sołeckiego dokonano wymiany kolejnych okien w świetlicy i wymiany

drzwi wejściowych, z zaplanowanych na bieżący rok przedsięwzięć realizowanych w ramach funduszu pozostał jeszcze montaż oświetlenia ulicznego.

Dywanikiem asfaltowym pokryto pozostałą część ulicy Krótkiej. Koszt modernizacji drogi wyniósł 50 tys.zł.

Na zdjęciach: przedstawiciele Zakrzowa na dożynkach gminnych, wręczanie pucharów i piłkarska drużyna oldbojów.

BYŁO KOPANIE

ADAM BOCHENEK

Niedzielne popołudnie 22 lipca upłynęło w naszej Gminie pod znakiem piłki nożnej, za sprawą rozgrywanego w Turawie turnieju piłkarskiego o Puchar Wójta Gminy Turawa.

Do rozgrywek przystąpiło 6 drużyn, które na co dzień reprezentują Gminę Turawa w rozgrywkach piłkarskich na różnych szczeblach. Wójt na wstępie powitał zawodników, działaczy

i kibiców drużyn z Zawady, Kotorza Małego, Osowca, Turawy, Ligoty Turawskiej i Bierdzan. Rozgrywki prowadzono w dwóch grupach, których zwycięzcy mieli powalczyć w finale o miano najlepszej drużyny turnieju.

Faza grupowa wyłoniła dwóch finalistów grup, tj. Ligotę Turawską i Kotórz Mały, którzy spotkali się w finale oraz drużyny, które zajmując miejsca drugie w swoich grupach, powalczyć miały o miejsce trzecie. W pierwszej kolejno-

ści rozegrano mecz o miejsce trzecie pomiędzy drużynami Osowca i Bierdzan. Tutaj lepszą okazała się drużyna z Osowca, zajmując miejsce trzecie. Następnie rozegrano mecz finałowy, który w regulaminowym czasie gry nie przyniósł rozstrzygnięcia i o zwycięstwie zdecydować miało szczęście w rzutach karnych. Znaczącą rolę w piłce nożnej nie trzeba mówić, że tutaj dużą rolę odgrywa opanowanie, ale również i odrobina szczęścia. Tych atutów więcej miała ►

► w tym dniu drużyna z Ligoty Turawskiej, która lepiej wykonując jedenastki, wywalczyła pierwsze miejsce i zdobyła nagrodę główną w postaci pucharu oraz nagrody finansowej. Puchary i nagrody finansowe otrzymały również drużyny z miejsc drugiego i trzeciego, a wszystkim drużynom dodatkowo wręczono piłki.

Kończąc należy dodać, że w czasie rozgrywek dopisała pogoda, a co za tym idzie meczom przyglądała się spora rzesza kibiców. To, co cieszy najbardziej, to fakt, że dało się zauwa-

żyć wiele rodzin z dziećmi, które na niedzielne popołudnie zaplanowały właśnie ten sposób spędzenia wolnego czasu. Z niedociągnięć, do których też należy się przyznać, należy zauważyć, że turniej, chociaż rozgrywany od wielu lat, nie doczekał się swojego regulaminu, co czasem powodować może różne sytuacje konfliktowe, które połączone z emocjami piłkarskimi, stanowić mogą istną mieszaninę wybuchową. Nowy Zarząd Gminnego Zrzeszenia LZS na pewno dopracuje się w najbliższym czasie regulaminu,

który rozwiąże wszystkie kwestie sporne.

Jeśli chodzi o organizację turnieju, to jako jeden z organizatorów, chciałem podziękować wszystkim obecnym i byłym zawodnikom klubu LZS Turawa zaangażowanym w przygotowanie imprezy, za poświęcony czas i pomoc.

Podziękowania kieruję również pod adresem władz Urzędu Gminy, które fundując nagrody dla uczestników, przyczyniają się do propagowania idei sportowych wśród mieszkańców Gminy Turawa.

REGATY W TURAWIE

BARTŁOMEJ KITA

W dniach 23-24.06.2012 na dużym Jeziorze Turawskim odbyły się kolejne już regaty o Puchar Wójta Gminy Turawa, zorganizowane przy współpracy z Jacht Klubem Opolskim. Tym razem były to zawody dwudniowe, w klasie Omega zaliczane do Pucharu Śląska. Przy sprzyjającym wietrze udało się rozegrać 6 wyścigów w klasie Omega i 5 wyścigów w klasie Laser i 470. W tym miejscu należy podkreślić, że dzięki doskonałej współpracy Gminy Turawa oraz Jacht Klubu Opolskiego stale rośnie ranga regat rozgrywanych na Jeziorze Turawskim, a tym samym wzrasta liczba żeglarzy odwiedzających naszą gminę.

Klasa Omega (zaliczana do klasyfikacji Pucharu Śląska)

1. KSW HUTNIK POGORIA

Bałazy Dariusz
Kominiek Adam
Palka Dawid

2. KSW FREGATA

Stachurski Radosław
Siuliński Krzysztof
Szymański Grzegorz
3. KW ENIF
Cieślak Jarosław
Cieślak Piotr
Wiśniewski Przemysław

Klasa Omega turystyczna

1. Żagań Zbigniew
Żagań Andrzej
Widz Stanisław
2. Dębiński Andrzej
Orzechowski Adam
Kaliga Andrzej
3. Kuźmin Jerzy
Bonk Krystian
Kuźmin Ewa

Klasa Laser

1. Janiec Marcin
2. Szewczyk Tomasz
3. Szewczyk Wojciech

Klasa 470

1. Kręzałek Radosław
Kachel Marek
2. Zawiałow Bartłomiej
Zawiałow Andrzej
3. Zawiałow Maciej
Ludera Robert

TURNIEJ PIŁKI NOŻNEJ OSOWIEC 2012

ARTUR DŁUGOSZ

W dniu 23.06. br. odbył się coroczny turniej Piłki Nożnej trampkarzy i juniorów o Puchar Wójta Gminy Turawa. Nagrody ufundowane zostały ze środków antyalkoholowych.

W turnieju wzięło udział 8 zespołów z naszej Gminy.

Trampkarze:

Oswiec	-	Ligota Tur.	2:0
Kotórz M.	-	Bierdzany	2:0
Ligota Tur.	-	Kotórz M.	0:2
Oswiec	-	Bierdzany	0:0
Ligota Tur.	-	Bierdzany	0:0
Oswiec	-	Kotórz M.	3:1
1. Stal Oswiec	7	5:1	
2. Kotórz M.	4	3:3	
3. Bierdzany	3	0:0	
4. Ligota Tur.	1	0:4	

Juniorzy:

Oswiec	-	Ligota Tur.	1:2
Kotórz M.	-	Bierdzany	4:1

Ligota Tur.	-	Kotórz M.	0:3
Oswiec	-	Bierdzany	1:2
Ligota Tur.	-	Bierdzany	0:0
Oswiec	-	Kotórz M.	0:6
1. Kotórz M.	9	13:1	
2. Ligota Tur.	4	2:4	
3. Bierdzany	4	3:5	
4. Oswiec	0	2:10	

Turniej trampkarzy był bardzo wyrównany i minimalnie lepsza od wszystkich była drużyna Stali Oswiec prowadzona przez Krzysztofa Rachwalika.

Natomiast w juniorach LZS Kotórz Mały był poza zasięgiem innych drużyn, mając w składzie kilku młodzieżowców grających w IV lidze.

Turniej w Oswiecu został jak zwykle zorganizowany na odpowiednim poziomie, co podkreślali trenerzy i działacze poszczególnych klubów.

Wielkim zaskoczeniem dla działaczy i trenerów drużyn młodzieżowych były zawody

strażackie w Zawadzie w ramach festynu. O terminie tych zawodów wiadomo było kilka dni przed turniejem i wiele drużyn piłkarskich miało problemy ze składami swoich drużyn.

Imprez w naszej Gminie jest niewiele i jeszcze się pokrywają w terminach.

ZE SZKOLNYCH AREN SPORTOWYCH

KWIECIŃSKI GRZEGORZ

Kilka wartościowych wyników osiągnęli uczniowie z naszej gminy w minionym roku szkolnym. Po indywidualnych sukcesach tenisistów stołowych (II m W. Głuszka w finale wojewódzkim), przyszedł czas na medal dla PG w Turawie w zawodach drużynowych. W finale wojewódzkim SZS drużyna w składzie: W. Głuszek, R. Spyra, P. Spyra wywalczyła brązowy medal. Również w lekkiej atle-

tyce nasi uczniowie mogą pochwalić się dobrymi osiągnięciami. Wśród gimnazjalistów najlepiej spisali się Marek Matuszok, który w finale wojewódzkim SZS w skoku wzwyż z wynikiem 174 cm zajął II miejsce oraz Magdalena Janus. Magda specjalizuje się w pchnięciu kulą, w tym roku podczas finału wojewódzkiego Igrzysk LZS Szkół Wiejskich wywalczyła III miejsce z wynikiem 9,42 (fot. 1). Spełniły się również marzenia Dawida Czaplika, ucznia klasy VI PSP

w Bierdzanach, któremu w zeszłym roku w pchnięciu kulą zabrakło 4 cm do zdobycia medalu w igrzyskach LZS. W tym roku zdobył I miejsce w pchnięciu kulą w Wojewódzkich Igrzyskach SZS, uzyskując wynik 10,35cm, a finale Igrzysk LZS Szkół Wiejskich zdobył w tej samej konkurencji II miejsce z wynikiem 10.04 cm. (fot. 2)

Życzymy kolejnych sukcesów.

TERESA ŻULEWSKA

SOLTYŚ

Kiedy 6-go czerwca br. odbywała się duża uroczystość z okazji Dnia Dziecka ostatni nr „Fali” ‘był już w druku, dlatego w obec-

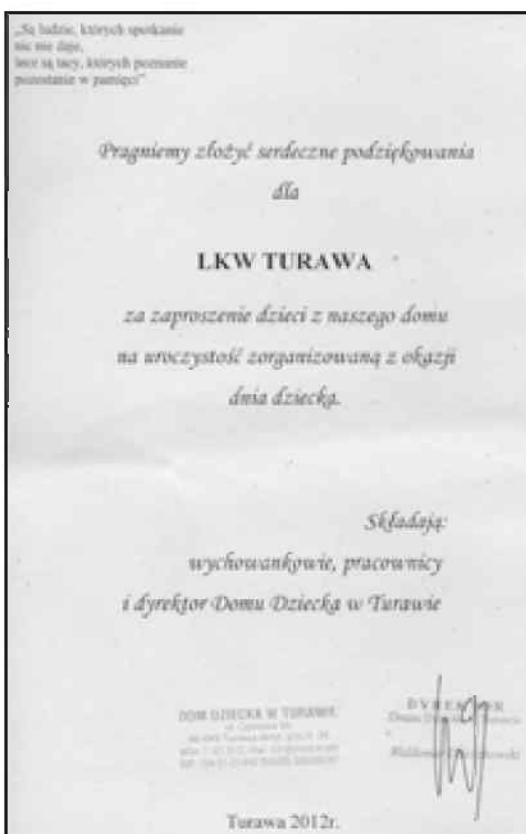
nym numerze chcemy temu wydarzeniu poświęcić kilka słów. Otóż była to okazja do spotkania się dzieci z wielu środowisk, bo oprócz dzieci z Turawy, Kotorza Małego, Kotorza Wielkiego były również dzieci z Domu Dziecka w Sowcicach i naszego

Domu Dziecka – obecnie mieszczącego się na Rybaczówce. Członkowie LKW zadbałi, aby w ten dzień nie zabrakło niespodzianek i zabawy: dzieci łowiły ryby, brały udział w biegach, zorganizowano im przejażdżki autem strażackim i wiele innych. Podczas zabawy i ruchu sprzyja apetyt – dzieci miały przygotowane posiłki na gorąco, różne smakołyki, ciasta, napoje. Za udział we wszystkich konkurencjach dzieci otrzymały wspaniałe nagrody. Rodzice obecni ze swymi pociechami również korzystali z poczęstunku. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie szczodrość sponsorów.

Dla sponsorów Zarząd LKW przygotował podziękowanie. W piękne sobotnie popołudnie dnia 25 sierpnia sponsorzy zostali zaproszeni nad nasz staw, tam przygotowano dla nich poczęstunek, a prezes Józef Kłak podziękował wszystkim sponsorom za wspieranie działań LKW i wyraził nadzieję dalszej takiej pomocy.

Sponsorzy, dzięki którym wspierane są działania LKW Turawa:

- Józef Kaliński Firma Klonex
 - Auto Kurc Spółka Cywilna Turawa
 - Marek Peszka Auto Salon Kluczbork
 - Bank Spółdzielczy Opole
 - Nadleśnictwo Turawa
 - Syboń Spółka Cywilna Turawa
 - Franciszek Mykietów
 - Bar Tekla Ekspedycja Mikołajczyk Jelowa
 - K.M. Mach Sklep Wędkarski Opole
 - S.J. Simbiga Sklep Spożywczy Cytrynka
 - M. S. Kolasa Ogrodnictwo Turawa
 - K. Kurek Sklep Husgwarna Turawa
 - Z. Spyra Auto-Moto-Yacht Club Kotórz Mały
 - B. Ilków Serwis Honda Turawa
 - S. Łuczak Jezioro Duże Turawa
 - Urząd Gminy Turawa
 - Alfred Weber Usługi Transportowe Kotórz Mały
 - Marcin Duda Camping Turawik
 - Piotr Długosz Zakład Stolarski i Res. Turawianka
 - Artur Witkiewicz
 - Bernard Świerc Hurtownia Napojów Zawada
 - Lokalna Grupa Rybacka Opolszczyzna
 - Piotr Cwik
 - Wodociągi i Kanalizacja Kotórz Mały
- Zarząd Klubu dziękuje paniom, które piekły ciasto, są to: K. Mykietów, W. Król, W. Ski-
bińska, G. Szczygielska, A. Kulasza.

KRZYŻÓWKA NR 80

Piotr Jendrzej

Znaczenie wyrazów: **Pozioomo:** 1-grzyb jadalny o brunatnym kapeluszu; 9-rozwidlenie dróg; 10-niemieckie miasto znane z procesów hitlerowskich; 12-techniczna obsługa samochodów; 16-uczeń IV klasy; 18-trujący gaz bojowy; 19-z niechęcią o biurokracie; 22-imię Sharon, aktorki „Nagi instynkt”; 25-niena-turalność w zachowaniu się; 26-Jozsef (1932-1993) węgierski polityk, były premier; 27-w komplecie z wiaderkiem i łopatką; 28-ogólna teoria znaku; 32-pot. władza ustawodawcza; 34-Stanisław, król Polski w 1704-09 i 1733-36; 35-rodzaj pikantnego gulaszu z ryb; 38-splaszczony okrąg; 40-bogactwa naturalne ważne dla państwa;

42-przeciwieństwo snu; 45-powściągliwość; 47-bezsilnikowy pojazd drogowy; 49-staroskandynawski poeta i wojownik; 51-sprzęt grający na kasety; 56-szczelina w ziemi lub w skale; 57-jeden z wyznawców protestantyzmu; 58-pojazd służby zdrowia; 59-dawniej, nauczyciel tańca. **Pionowo:** 1-rzekomy lek na wszystko; 2-choroba, przeciw której warto się zaszczepić; 3-trybik; 4-wa-rzywo na barszcz; 5-deseń na spódnice Szkota; 6-nasi południowi sąsiedzi; 7-stos słomy, siana; 8-dane biograficzne; 11-węgierska potrawa; 13-stolica Norwegii; 14-miasto w Niemczech, nad rzeką Ruhra; 15-gra z pionkami i damką; 17-dostojnik państwowy w krajach Bliskiego Wschodu; 20-kompozytor preludium do „Popołudnie Fauna”; 21-grzejna w żelazku; 23-głęboki w zasta-

wie stołowej; 24-pilkarze Smudy na Euro 2012; 27-urodzajna, żyzna; 28-z niego wigilijny kompot; 29-autor powieści „Dziła Nawarony”; 30-stary dzik samotnik; 31-jest nią marzanna; 33-1/3 meczu hokejowego; 35-dziura powstała na skutek rany od kuli; 36-dawniej, podbijał ceny towarów, których był brak na rynku; 37- daleko od Rzymu; 39-przybrzeżna strefa dna oceanicznego; 41-przydomek Siddhartha Gautama; 43-tajniki wiedzy; 44-dawniej, wyrabiał naczynia z gliny; 46-bożysz-cze; 48-punkt orbity okołosłonecznej najbardziej oddalony od Słońca; 50-przejęcie; 52-chodząca doskonałość; 53-gra mieszana w tenisie; 54-jednostka objętości w krajach anglosaskich; 55-z niego płatki na zupę mleczną.

1			2		3		4		5		6		7		8
	1	2							9						
10					33			11						11	
				40											
							12			13		14		15	
16		17													
							10								4
												18			
39								12							
19				20		21		22	23		24			5	
		6	30												
				9		25					26		8		
	27														
															38
								28		29		30		31	
32							33								
				28											
						34									
							36			34		7	24		13
35		36			37										
					27			16							
										38				39	
40				41			42	43							44
		15			17				14						
				45		46				47	48				
		20													
49			50												
		51			52		53		54			55			
										37				21	
56															
		31													25
							57								
26											29				
58															
							59								
											32		18	19	35

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	21		22	23	24	25	26	27	
28	29	30		31	32	33	34	35	36	37	38	39	40		

KĄCIK POEZJI – PIORT PLOTNIK

Poezja [1]

Ty słowo,
Ty jasność,
Ty rymy
i dziwy
Zbierasz na miłość
Ta świetność
Ciebie się spodziewa

Ogromna Warszawa
Nieskończona Bratysława
Ta jawa
Jak chmara
O dźwięki
Tak skrzydeł ów
Się spodziewał

Nikłe znaczk
Straszne macki
Wnet zza rogu
"ę" odrywa
... I Cię porywa

Zajaśniało,
Pociemniało,
Zapisaćzało,
Zadźwięczało,

„Jestem w lesie”

Zagubieni i przekłęci

To jest moc
ciemna noc
i przekleństwo
te wygnanie
Ten książkę czarny
to anioł bezbarwny
to przekleństwo

Ciemność
czarny książkę
Nie: Jasność

to przekleństwo
Dusza wchodzi
człek przechodzi

My zginiemy
nie będziemy
porzuceni
to przekleństwo
Nie znajdziemy
wyniesiemy
to przekleństwo

Zagubieni!

WIERSE HRABIEGO

WYBRAŁ: ALFRED KUPKA

Ein Paternoster

Und wieder bin ich den geliebten Pfad
Durch's Altholz dämmern hingegangen,
An dem Erinnerungen lieb und wert,
Durch fünfzig Jahr erlebter Bilder hangen.

In dem Septembernebel röhrt ein Hirsch.
Klar steh im Sand die runden, starken Fahrten.
Wie sind mir alle Wechsel hier vertraut,
Die alte Heger schon dem Buben lehrten!

Es ward im Osten rot, -da pfiff mein Blei.
Wir waren bald bei dem erlegten Recken.
Barhäuptig stand ich wohl durch lange Zeit,
Vermochte nicht den Scheitel zu bedecken.

Mein Jäger sah mich wortlos, prüfend an.
Wem galten wohl des alten Herrn Gedanken?

„Mein Waidgenoss, lass heut' mich ganz allein
Dem Herrgott für die Feierstunde danken.

Mein waidgenoss, den Weg, den du heut' gehst,
Ihn ging vor dir ein Mann in Lieb' und Treue.
Der Mann, -wie stand er meinem Herzen nah'!
Des Namen auszusprechen ich mich scheue.

Dann rief' ich ihn: Er stände uns zur Seit',
Wie grad' vor Jahresfrist an dieser Stelle;
Aus einer rätselhaften Ewigkeit
Trät' er zu uns in dieses Morgens Helle.

Die jungen Eichen pflegt' er voller Stolz,
die um uns grünend ihren Schatten spenden,
Sein Waldrevier, als wär's sein Eigentum,
Betreute er mich nimmermüden Händen.

Wir stehen vor dem Tor, durch das er ging.
Wo kann ihn unser Dank wohl heut erreichen?
Ein Paternoster sei ihm still geweiht,
Dem treuen Freund, dem Jäger ohnegleichen.

HUMOR MAŁŻEŃSKI

WALTER ŚWIERC

Żona: Taka jestem zła, że z wściekłości
mogłabym zgrzytać zębami!
Mąż: Aniu, przynieś mamie zęby, są na
umywalce

- Co byś kumie zrobił, gdyby tak na twoją
żonę napadł dzik?
- Nie wtrącałbym się do tego. Sam napadł,
niech się sam broni.

W nocy dobija się ktoś do drzwi. Otwiera
żona, przygląda się zawianym osobnikom
i woła oburzona:

- Mielicieście przeprowadzić mojego męża
przed północą. Teraz jest już 4 godzina,
a w dodatku ten pijak wcale nie jest moim
mężem.
- Co jest gorsze od młodej i chorej żony?
- Stara i zdrowa.

KRZYŻÓWKA NR 79

– ROZWIĄZANIE

REDAKCJA

Za prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr 79
w „FALI” nr 2/89/2012 nagrodę otrzymała
Pani: **Gabriela Tomsa z Ligoty Turawskiej**
(„Turawa i jej okolice w grafice” -Walter
Świerc). Hasło krzyżówki brzmiało: „Kto
nigdy nie był dzieckiem, nie może zostać
dorosłym”.

W imieniu kolegium redakcyjnego naszego
kwartalnika życzymy ciekawej lektury.
Kartki z rozwiązaniem hasła krzyżówki nr
79 prosimy nadsyłać do dnia 31 paździer-
nika 2012 roku na adres:
Redakcja Kwartalnika „FALA”, ul. Opolska
39c, 46-045 Turawa (Urząd Gminy Turawa).

Szczerze wyrazy żalu z powodu śmierci Waltera Knipscheer
zaangażowanego w powstanie Partnerstwa Wetter – Turawa
składają Wójt Gminy Turawa, pracownicy Urzędu Gminy oraz
jednostek pomocniczych.

TURAWA 450-LECIE

Jubileusz 100-lecia powstania jednostki OSP Węgry

Święto rodziny w SSP w Węgrach

Czas na zdrowie

Nowinki zakrzowskie

Rajd pod Mokrą

Dożynki Gminne 2012 – wesóły korowód pt. Bierdzańska kanalizacja